Leto LIX. številka 189. V Ljubljani, v nedeljo 22. avgusta 1926. Cena Din 2·—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit á 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod" velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.
Poštnina plačana v gotovini.

Volitve in Bled

Težišče političnega življenja se je po občinskih volitvah v Srbiji preneslo iz Beograda na Bled, kjer se je zbrala večina ministrov kraljeve vlade, da stori odločilne sklepe za bližnjo bodočnost. Poleg teh konferenc na Bledu pa stoji v ospredju političnega življenja tudi seja glavnega odbora HSS ki je bila včeraj zaključena v Zagrebu s popolnim neuspehom. Oba dogodka sta v tesni zvezi z izidom občinskih volitev v Srbiji.

Volitve nobene glavnih konkurenčnih strank, radikalov in davidovićevcev niso zadovolile, čeprav obe zatrjujeta baš nasprotno ter proslavljata svojo zmago. Res je, da so radikali dobili veliko večino srbskih občin, toda izgubili so upravo v prestolici in mnogih drugih mestih, a tudi na deželi radikalna zmaga ni tako sijajna. Skoraj v vseh večjih krajih so zmagali le s kompromisnimi in mešanimi listami. Za Srbijo, ki je bila doslej politično strogo opredeljena, je to docela nov pojav. Strankarska disciplina in tradicije, na katerih bazira vsa moč radikalne stranke in na kateri je stranka gradila vse svoje uspehe, se je začela občutno krhati. Kako zelo je padla v radikalni stranki disciplina, kažejo jasno številne razcepljene liste, najznačilnejši dokaz pa proži Beograd, kjer je notranji minister Maksimović brezuspešno zastavil vso svojo avtoriteto in se poslužil vseh sredstev, da ohrani enotnost stranke. Kljub ablolutni večini glasov pa je stranka vsled razcepljenosti propadla in morala prepustiti to svojo najvažnejšo postojanko davidovićevcem. Deloma je morda to tudi znamenje protesta proti dosedanji absolutno nesposobni občinski upravi, ki je bila dolgo vrsto let v radikalnih rokah, v glavnem pa je neuspeh v Beogradu in drugih mestih pripisovati notranji krizi radikalne stranke, ki jo že dlje časa razjeda in razkraja.

Krizo, ki jo preživlja NRS, je v zadnjem času še povečala odsotnost Nikole Pašića. Dogodki, ki so se odigravali v stranki o priliki občinskih volitev, jasno kažejo, da manjka stranki pomirjujoče in uiedinjujoče avtoritete. Poskus, da stopijo na čelo stranke mlajše moči, se je docela ponesrečil. Boža Maksimović je sicer znan kot mož jeklene volje, vendar pa je s svojimi prizadevanji, kakor kaže izid občinskih volitev v Beogradu, doživel popolen poraz. V radikalnih krogih z nestrpnostjo pričakujejo povratka Nikole Pašića, upajoč, da bo njegovi avtoriteti uspelo zopet pomiriti razburjene duhove, ki resno ogrožajo nadaljno enotnost in kompaktnost stranke.

Davidovićevci so na videz zadovoljni z uspehom, ki so ga dosegli pri občinskih volitvah in se zlasti vesele zmage v Beogradu, kjer so je morda najmanj pričakovali. Dobili so sicer večino tudi v nekaterih drugih mestih, a v splošnem niso dosegli onih uspehov, ki so jih pričakovali in s katerimi so z gotovostjo računali. Še malo pred volitvami se je mnogo govorilo o vstopu davidovićevcev v vlado, sedaj pa so ti glasovi popolnoma utihnili in niti v radikalnih, niti v radičevskih krogih se več ne omenja kombinacija z njimi. Izid občinskih volitev je izgledе davidovićevcev za vstop v vlado znatno poslabšal.

Tertius gaudens je bil Stipica Radić, ki je z velikim pompom napovedal zagrebško sejo glavnega odbora HSS, češ da bo na tej seji strankino vodstvo presodilo položaj in storilo važne sklepe, nanašajoče se na nadaljni razvoj političnih dogodkov v državi. Tudi g. Radića so volitve razočarale. Računal je z mnogo večjim uspehom davidovičevcev na račun radikalov, ki bi jih nato lahko s kombinacijo z davidovičevci pritisnil ob steno. Toda up je šel po vodi...

Radić se sicer dobro zaveda, da so radikali izšli iz volitev baš vsled notranje krize znatno oslabljeni. Skušal je to priliko izrabiti in je zato zopet nastopil z novimi zahtevami. Zelo značilno pa je, da se te njegove zahteve ne nanašajo na stvarne državne, gospodarske ali antikorupcijonistične zadeve, s katerimi je še pred nedavnim časom tako spretno žongliral, temveč čisto osebno-strankarske interese: odstop Radićevega osebnega nasprotnika dr. Nikića.

G. Radić je računal z večjo popustljivostio radikalov in ni upošteval, da je sam zaigral že skoraj ves svoj ugled in vpliv. To se je pokazalo tudi nedavno, ko je prišel na Bled in prosil za avdijenco, ki pa je bila le parminuten razgovor s kraljem pri tenisu. Tudi tokrat je napovedoval, da gre skupno z ministrskim predsednikom Uzunovićem na Bled, a je moral ostati v Zagrebu in z njim vsi njegovi ministri.

V tem pa konferirajo na Bledu vodilni radikalski prvaki in se ostentativno kažejo v družbi ministra dr. Nikića, s čemur pač najjasnejše potrjujejo Radićevo bojazen, da dr. Nikića na ljubo Radiću nočejo pustiti pasti. Radić si tudi to pot ne upa izvajati konsekvenc, kakor bi bilo sicer pričakovati po vseh evropskih običajih, očividno pač zato, ker noče za nobeno ceno iz vlade. Iz teh razlogov izvira tudi vsa disharmonija, ki se je pokazala na zagrebški seji HSS, ki je bila v največji razburjenosti predčasno in brez konkretnih sklepov zaključena.

Občinske volitve političnega položaja niso razčistile. Slej ko prej je situacija skrajno zamotana in težavna. Čeprav ministri na Bledu izjavljajo in prisegajo, da se mude na Bledu le v resornih zadevah in radi rednih referatov kralju, ni nobenega dvoma, da gre predvsem za važna in načelna politična vprašanja. Iz dosedanjega razvoja dogodkov pa tudi jasno izhaja, da blejske avdijence in konference položaja niso razčistile, ampak le še bolj zapletle.

Političen nahod St. Radića

Slabo obiskan Radićev shod. — Radić grozi z opozicijo. — Prikriti napadi na radikale. — Pri prihodnjih volitvah bi rad dobil 250 mandatov.

— *Bosanski Brod*, 21. avgusta. Dejstvo, da so se posvetovanja o političnem položaju na Bledu izvršila brez in preko g. Radića, je napravilo v radičevskih krogih skrajno mučen in porazen vtis, ki se je zrcalil že v predčasnem zaključku zagrebške seje HSS. Nerazpoloženje, ki je zavladalo v vodilnih radićevskih krogih, je odsevalo tudi na shodu, ki ga je imel včeraj popoldne Stepan Radić v Bosanskem Brodu, in kateremu je prisostvovalo par sto ljudi. Radić je imel daljši govor, v katerem se je indirektno dotaknil političnega položaja, sicer prikrito, vendar pa precej odločno napadel radikale in najavil pohod radićevcev v opozicijo, ako se radikali ne bodo oziral na želje in zahteve svojih vladnih zaveznikov. V političnih krogih Radićev nastop ni vzbudil nikake večje pozornosti, ker zlasti pri radikalih prevladuje prepričanje, da Radić sam in prostovoljno ne bo šel v opozicijo.

Po svojem običajnem uvodu o seljački slogi in napadih na «gospodu», je naglasil, da imamo danes sicer svobodno, lastno državo, ki pa še ni popolna. Imamo meje, ki jih moramo vsi braniti, imamo kralja, ki ga vsi spoštujemo, toda v tej državi še ni reda, kamoli pravice, ker še vedno odloča gospoda, ki noče urejenih razmer. Govoreč o političnem položaju, je povdaril, da radikalna stranka danes ni več ono, kar je bila v preteklosti, dasi se še naslanja na seljaštvo. V ostalem pa, je naglasil Radić, če bo šla z nami, seljaki, je dobro, če ne pa mora umreti. O občinskih volitvah v Srbiji je dejal, da so radikali izvajali silen teror. Po stari praksi so pritiskali na gumb in policaji in žandarji so jim privedli 50 do 100 tisoč glasov. Pred letom dni smo sklenili z radikali sporazum, je nadaljeval Radić, ki ima namen, da se ustava izvede. Dasi sicer ima svoje hibe, se ustava mora izvesti, da se pokaže, kaj je dobro in kaj ni. Slabo se lahko pri prvi priliki izmenja. Če pa radikali tega sporazuma ne bodo hoteli dosledno izvajati, bomo pa mi v obrambo pravic našega seljaka šli zopet v opozicijo. Obznana ne obstoja več. Oporišče sporazuma je Bosna. Naša politika, ki stremi za tem, da postane seljak gospodar države, je tudi srbska politika. Če se bo ta politika izvajala, boste kmalu videli, da smo mi Hrvati in Srbi hrbtenica države. Še to leto mora biti vse urejeno. One, ki niso nič vredni, bomo vrgli ven, če pa to ne pojde, pa gremo mi sami v opozicijo. Svoj govor je končal z besedami: Molite in delajte!

Za njim je govoril dr. Krnjević, ki je hvalil seljaško slogo, ki je dobila tudi v Sloveniji in celo v Srbiji močne korenine. Pri prihodnjih volitvah mora dobiti Radić ne samo 50, ampak 150 mandatov. Tu mu je vpadel v besedo g. Radić, ki je zaklical: Ne 50, ampak 250 mandatov, ostale pa naj ima gospoda, da bo lahko še naprej kričala in zabavljala v skupščini.

Po shodu se je vršil banket, na katerem je Radić napravil več zelo duhovitih opazk na račun Uzunovića in Maksimovića.

V vladnih krogih sodijo, da je hotel Radić s tem svojim govorom vplivati na radikale, da bi izsilil rešitev Nikićeve zadeve v smislu svojih znanih zahtev po njegovi izločitvi iz vlade.

Klavrna vloga Radićevih ministrov

Ministrski predsednik je potisnil Radića povsem v ozadje. — Na Radićeve zahteve se v vladi sploh nihče ne ozira. — Radićevci se bližajo prelomu s koalicijo.

— **Bled**, 21. avgusta. Ministrski predsednik Uzunović, ki je bil sinoči sprejet v poslovilni avdijenci od kralja, je danes zapustil Bled ter se z Lesec odpeljal z brzovlakom do Ljubljane, od koder je nadaljeval pot z beograjskim brzovlakom proti Zagrebu. V spremstvu ministrskega predsednika se nahaja šef njegovega kabineta inž. Jojić. Ministrskega predsednika spremljajo vsi novinarji zagrebških in beograjskih listov, ki so prispeli te dni na Bled. Ministrski predsednik je bil zelo zadovoljen z delom, ki ga je opravil zadnje dni ter z uspehom svojih avdijenc.

Nemala zasluga za premostitev sedanjega kritičnega položaja, v katerem se je nahajala vlada vsled Radičeve zahteve po odstopu ministra za šume in rude dr. Nikića, gre ministrskemu predsedniku Uzunoviću samemu, ki je s spretnim taktiziranjem premostil nesoglasja ter direktno ugnal Stepana Radića.

Po sestanku v Zagrebu je ministrski predsednik Uzunović obljubil Radiću, da mu bo z Bleda sporočil odgovor na njegovo zahtevo po odstopu dr. Nikića. Stepan Radić je ostal v Zagrebu in nestrpno čakal povabila na Bled, ki pa je na njegovo veliko začudenje in na še večje začudenje vseh Radiću naklonjenih krogov v Zagrebu izostalo. Radić je ostal v Zagrebu, dočim je ministrski predsednik v soglasju z notranjim ministrom Maksimovićem rešil dr. Nikićevo vprašanje v negativnem smislu ter Radića odbil. Dr. Nikić se je nahajal neprestano v družbi ministrskega predsednika in notranjega ministra Maksimovića ter je včeraj popoldne zapustil Bled v najboljšem razpoloženju. Radić je moral kapitulirati ter se vdati ali pa izstopiti iz vlade. Ostal je rajši v vladi in vzel dr. Nikićev ostanek v vladi s protestom na znanje, upajoč na bodoče dni in tedne, da mu bo tedaj sreča nekoliko milejša.

Značilno je, da je ministrski predsednik v zaključni izjavi, ki jo je podal sinoči novinarjem, skrbno prikrival, da so bile ministrske konference na Bledu in avdijence v kakšni zvezi z dr. Nikićevim vprašanjem. Dejal je pogumno, da so se obravnavala samo tekoča vprašanja vladnih poslov, dočim o takzv. vprašanjih, ki so v zvezi s HSS, sploh ni bilo govora. Ravno to zatajevanje pa potrjuje, da radikalna stranka, dokler bo v koaliciji z Radićevci, sploh ne ne bo dopustila, da se odstavi dr. Nikič, ki ga drži kot nekak protiutež Radičevemu vplivu vladi in kot strašilo v radičevskih organizacijskih okrajih na Hrvatskem in v Bosni.

Zato je tudi po drugi strani razumljivo, da skušajo radikalni prvaki zakrivati taka ozadja v sedanji koaliciji s HSS, ker bi radi prisilili Radića k še nadaljnim kapitulacijam in pa k temu, da popusti v vseh političnih vprašanjih in da se omeji na delo svojih ministrov v vladi. Dokler še traja sedanja koalicija, velja torej za radikale načelo: Nobenih koncesij Stjepanu Radiću, nobenega vpliva v vladi, nego enostavni portfelji, v katerih naj poslušno upravljajo in vrše svoje funkcije tisti trije Radičevi ministri.

Vsekakor je za nami uspel manever radikalnih voditeljev, ki so še enkrat dokazali, da jim Radić ne bo dorastel in da ga bodo prej ali slej pritirali do obupa in do končnega preloma sedanje koalicije. Opozicije pa se Radić boji kot vraga.

PRIZIV PROTI OBČINSKIM VOLITVAM V BEOGRADU

— **Beograd**, 21. avgusta. Predstavniki uradne radikalne liste g. Djoke Karajovanovića so izročili državnemu svetu priziv proti občinskim volitvam v Beogradu. V prizivu zahtevajo razveljavljenje volitev ter razpis novih. V prizivu so navedene razne nepravilnosti od strani Davidovičevcev.

Bolgarska odgovori negativno

Posvetovanja bolgarskega kralja Borisa s poslaniki velesil. — Bolgarska izroči odgovor šele prihodnji teden. — Pred protiukrepi Jugoslavije, Grčije in Rumunije.

— **Beograd**, 21. avgusta. Kakor doznavajo diplomatični krogi, bo nemara odgovor bolgarsek vlade povsem negativen. Že dosedanje zavlačevanje daje misliti. Po vesteh iz Sofije bo bolgarska vlada odgovorila vsaki državi, ki se je udeležila demarše radi obmejnih incidentov, posebej ter pobijala vse obtožbe proti Bolgarski.

Kralj Boris je kmalu po povratku v Sofijo sprejel najprvo francoskega in italijanskega poslanika ter se z njima razgovarjal radi odgovora, ki naj ga da Bolgarska Jugoslaviji, Rumuniji in Grčiji. Kmalu nato je bil sprejet v avdijenci tudi angleški poslanik. Tudi minister za zunanje zadeve Burov je sprejel navedene tri poslanike ter z njimi razpravljal o odgovoru, ki naj se da državam.

Beogradski diplomatični krogi domnevajo, da bo bolgarska vlada odgovorila danes ali jutri, dočim pravi poročilo iz Caribroda, da bo bolgarska vlada poslala odgovor na demaršo šele prihodnji teden, najbrž v sredo.

Naši diplomatični in politični krogi so mnenja, da bo treba odgovoriti v slučaju negativnega odgovora s protibkrepi ter s skupno akcijo proti Bolgarski. Predlaga se, naj bi se med Jugoslavijo, Rumnijo in Grčijo dosegel sporazum radi skupne zaščite meje. Na vseh ogroženih krajih naj bi se postavili pojačani kordoni, za katere bi morala plačevati seve Bolgarska. Vsekakor treba pričakovati, da bodo vlade, ki so podvzele skupno demaršo v Sofiji, znale skupne in energično reagirati na vsak odgovor bolgarske vlade, ki ne bo zadovoljil interesov prizadetih držav.

— **Beograd**, 21. avgusta. Rok za odgovor bolgarske vlade na demaršo interesiranih držav na Balkanu je bil podaljšan do srede prihodnjega tedna. Po izjavi ministra zunanjih zadev Burova pa je mogoč odgovor bolgarske vlade že tekom današnjega dne.

Gospodarska konferenca v Beogradu

— **Beograd**, 21. avgusta. Danes dopoldne je bila otvorjena velika konferenca, ki jo prisostvujejo načelniki vseh gospodarskih ministrstev in številni predstavniki gospodarskih korporacij iz cele države. Konferenca zboruje v veliki dvorani palače Jugoslovenske banke. Predseduje načelnik 5. odelenja trgovinskega ministrstva Todorović. Od 10. do 11. je konferenci prisostvoval tudi trgovinski minister dr. Krajač, ki je toplo pozdravil delega in zborovalce ter izpregovoril nekaj besed o gospodarskem položaju in o korakih, ki bi se morali storiti, da se upostavi normalen napredek ter toli željeno gospodarsko procvitanje naše države. Zvečer pa bo izdan komunike o rezultatih konference in o sprejetih resolucijah.

Šahovski turnir v Ljubljani

Včerajšnje V. kolo turnirja je prineslo izredno srdito borbo. Partije so bile dolgotrajne, ena je trajala nad 6 ur. Omeniti je treba med drugimi recontre obeh favoritev Furlanija in dr. Singerja. Furlani je igro izgubil. Senzacija je bila zmaga C. Vidmarja nad Didzinskim. Didzinski do včeraj še ni izgubil nobene partije. Zanimiva je bila ostra igra med Rupnikom in Pircem, ki je bil poražen. Prof. Kozomara je radi obolelosti odstopil in se zato po turnirskem pravilniku črtajo vse z njim igrane igre. Zato je tudi stanje v skupini A nekoliko izpremenjeno. Stanje po V. kolu v turnirju:

Skupina A: Kalabar, Rupnik in Tot 3, inž. Tekavčič 2 in pol (1), Agapjejev in Jerošov 2 in pol, Mrzlikar in Pirc 1 in pol, Riesl 1 (1) in Acimović 1. V skupini B: Furlani, dr. Singer in Rožič 3 in pol, Drnovšek in Didzinski 3, C. Vidmar in Vogelnik 2 in pol, Dumić, Kulžinski in Poljakov 2, Jonke 1 in pol, Marjanović 1.

Danes — dan senzacij.

Danes dopoldne je pričelo VI. kolo šahovskega turnirja. V restavracijskih prostorih Zvezde je vse dopoldne živahno vrvenje. Došlo je mnogo opazovalcev in prijateljev šaha. Pri nekaterih mizah so zbrane večje skupine gledalcev. Igre potekajo zelo ostro in tudi v naglem tempu. Senzacija dopoldneva je bila igra mladega Zdenka Rupnika proti Mrzlikarju, ki je bil poražen. Druga senzacija je bil poraz zagrebškega favorita Agapjejeva v igri proti Rieslu. Že dopoldne je bilo izigranih pet partij.

Riesl je porazil Agapjeva, dr. Singer je dobil proti Karlovčanu Jonkeju, Rožič proti beogradskemu favoritu Poljakovu, Furlani proti Mrzlikarju v elegantni igri. Ugodne šanse ima Jerošov proti Acimoviću. V boljši poziciji je tudi Vogelnik proti Didzinskemu. Pirc zelo pritiska na Kalabarja, C. Vidmar ima ugodno pozicijo proti Kulžindskemu.

Stanje turnirja opoldne:

Skupina A: **Zdenko Rupnik 4, Kalabar in Tot 3, Jerošov 2½ (1), Agapjejev, inž. Tekavčič in Grečanski 2½, Riesl 2 (1), Pirc 1½ (1), Acimović 1.**

Skupina B: **Furlani, Singer, Rožič 4½, Didzinski in Drnovšek 3 (1), Vidmar C. in Vogelnik 2½ (1), Dumić in Kulžinski 2(1), Poljakov 2, Jonke 1½, Marjanović 1.**

SIMULTANSKA PRODUKCIJA MOJSTRA VLADIMIRA VUKOVIĆA.

Danes ob pol 8. zvečer se vrši v turnirskem lokalu restavracije Zvezda velika simultanska produkcija mojstra Vladimira Vukovića. Vsi, ki žele igrati, naj pridejo pravočasno.

Zatišje v Beogradu

— **Beograd**, 21. avgusta. Vsled pričakovanja prihoda ministrskega predsednika, ki se tekom noči vrača v Beograd, da prevzame svoje redne predsedniške posle, je vladalo tudi danes dopoldne v predsedništvu vlade in v Narodni skupščini popolno politično zatišje. Le v Narodni skupščini nadaljuje anketni odbor preiskavo znane bencinske afere, ki odkriva čedalje hujše mahinacije, ki so se vršile na račun in v škodo države. Na dnevnem redu so razne manipulacije, ki spravljajo neke beograjske odvetnike v zelo kočljiv položaj.

Pašičevci se zbirajo k neobveznim razgovorom in komentirajo dogodke ter politične izjave poedinih državnikov in politikov.

NOV ŠEF BAKTERIJOLOŠKE POSTAJE V LJUBLJANI

— **Beograd**, 21. avgusta. Podpisan je ukaz, s katerim je postavljen za upravnika bakterijološke postaje v Ljubljani g. dr. Ferdo Kern. Odlikovan je z redom sv. Save 5. stopnje g. Albin Koman, posestnik in Št. Vida.

Drzen vlom v poštni urad

Vlomilci so se pripeljali z avtomobilom v Videm pri Krškem.

Kriminalna kronika beleži zadnji čas neprestane vlome, odnosno poskuse vlomov v poštne urade na raznih krajih Slovenije. Ti vlomi so skoraj periodični pojavi.

Neznani vlomilci so vlomili pred dnevi v poštni urad v Št. Rupertu pri Mokronogu. Dvignili so poštno blagajno ter jo odnesli. Vlom je pravočasno zapazila poštarica Minka Matjašičeva, ki je v zgodnjih jutranjih urah zaslišala sumljiv šum v uradu. Vlomilci so sicer že odnesli iz poslopja blagajno, toda poklicani sosedje so jih zasledovali ter so morali blagajno vreči za vasio na njivo, da so utekli. Blagajna je bila še neizropana.

Danes dopoldne smo iz Vidma prejeli kratko poročilo o rafiniranem vlomu v tamošnji poštni urad. Vlom je bil izvršen danes ponoči. Neznani vlomilci so se v Videm pripeljali z avtomobilom. Splazili so se v urad in iz blagajne odnesli minimalen znesek okoli 600 Din v kovanem denarju. Vlomilci so najbrže računali, da bo imela pošta z ozirom na sobotna izplačila večjo svoto v blagajni. Toda načrt se je izjalovil. Niso v blagajni dobili niti toliko, kar so porabili za bencin. Vlom so opazili šele danes zjutraj. Vlomilci so jo s svojim avtom ubrali v smeri proti Zidanemu mostu. Ker niso mogli na pošti dobiti dovolj gotovine, so šli in odnesli iz restavracije na kolodvoru Krško - Videm več steklenic likerja, da so imeli vsaj za okrepčilo po trdem, a brezuspešnem delu.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala.

Zagrebška borza danes ni poslovala.

V prostem prometu so notirali: Curih 10.97, Pariz 165, London 276.75, Newyork 556.65, Praga 168, Berlin 13.52, Milan 187, Dunaj 801.25.

INOZEMSKE BORZE.

— Curih: Beograd 9.125, Pariz 14.75, London 25.15, Newyork 517.60, Praga 15.32, Milan 17, Dunaj 73.10.

— Trst: Beograd 53.75, Pariz 86.50, London 148.25, Newyork 30.50, Curih 587, Praga 90.

Inserirajte v „Slov. Narodu"!

Naši ministri na Bledu

Bled se modernizira. — Življenje in delovanje slovenskih ministrov v poletni prestolici. — Karakteristika nekaterih ministrov.

S tem, da smo Slovenci povabili kraljevsko dvojico, da si je na našem divnem Bledu izbrala svoje poletno letovišče, smo prišli takorekoč do vsakoletne, če tudi samo par mesecev trajajoče prestolice. S tem so mišljeni ministrski obiski, avdijence in konference, ki se vrše vsako leto ob poletnih mesecih na Bledu. V tem času ne mine skoro dan, da ne bi skozi Ljubljano na Bled potoval kak naš minister. Vse, kar spada k tej poletni državni prestolici, vzbuja zanimanje široke javnosti. Zdi se pa, da so nam ti dogodki enako tuji in nedostopni in da smo o obiskih ministrov tako malo poučeni, kakor o političnem življenju v Beogradu.

Prva leta so bila potovanja ministrov na Bled še nekam nerodna. Gospodje so se morali privaditi tamošnjim razmeram. Telefonske zveze so še bile pomanjkljive, večina hotelov še sploh ni imela telefonskih zvez. Ministri so se morali omejiti na avdijenco in na številne izlete.

Zdaj je drugače. Večina, lahko rečemo tudi vsi ministri in diplomati že prav dobro poznajo Gorenjsko, ker so jo prekrižali s svojimi avtomobili na vse strani. Eni potujejo direktno na Bled v svojih salonskih vozovih, drugi se poslužujejo avtomobilov in izstopajo že v Zagrebu, da si med prijetno avtomobilsko vožnjo ogledajo slovenske kraje. Vsi hoteli na Bledu imajo danes že telefonske zveze in ministri stopijo kmalu po prihodu v hotel in po opravilu najnujnejših toaletnih potrebščin k telefonu, da govore s svojimi načelniki v ministrstvih in tudi s predsednikom vlade ali z drugimi političnimi osebnostmi. Telefoni brenče sedaj takorekoč ves dan. Običaj je, da čaka vsakega ministra na kolodvoru v Lescah dvorni avtomobil, če pa prispe minister z avtom direktno na Bled, prispe pred hotel sam dvorni maršal ali kak adjutant, ki povabi ministra na dvor.

Zanimiva je porazdelitev ministrov po hotelih. Ministrski predsednik Uzunović je nastanjen stalno v Parkhotelu, kjer se mu običajno pridružuje tudi notranji minister. Radičevski ministri, predvsem disidenti in disidentski poslanci, se nastanjajo v hotelu Toplice, ki postaja sploh diplomatični hotel prvega reda. Tu so italijanski, rumunski, angleški poslaniki in druge diplomatične osebe. Najugodnejše si je postlal italijanski poslanik, ki je pripeljal s seboj mnogo diplomatičnih uradnikov in seve tudi neizbežno brhko tipkarico. Diplomati se radi vozijo v avtomobilih. Često v spremstvu lepih dam in prijatelic. Vojni minister in neki voditelj radikalne stranke si izbirajo pristno slovenski hotel Petran blizu Suvobora. Edini zunanji minister dr. Ninčić si je najel posebno vilo »Epos«, kjer mu živi ponavadi njegova obitelj skoro vse poletje. Minister dr. Ninčić zahaja prav rad v hotel »Petran«, kjer pije kavo in tudi često večerja. Z lastnikom hotela je prav dober prijatelj.

Radiču je baje lažje na visokih položajih. Zato se najraje nastanja v »Triglavu« in hotelu »Evropa« blizu postaje, da na ta način malo opozori na to, da mu ugaja osladna nacijonalna poezija in da posega, če je treba tudi po nerodnem laskanju. No odziv naše javnosti na take stvari je zelo nehvaležen.

Avdijence ministrov trajajo ponavadi 1 do 2 uri. Kralj sprejema poročila in izprašuje ministre o stvareh, ki se mu zde važne. V zelo tesnih odnošajih je kralj z zunanjim ministrom, ki vrši svoje delo v tesni zvezi z vojnim ministrom, dasi se to v javnosti ne vidi. Ministre, ki igrajo tenis, povabi kralj tudi na partijo tenisa. Če ostane minister preko noči na Bledu, po tem je navadno kraljev gost na večerji. Večerje trajajo precej dolgo. Med večerjo se razpravlja o raznih političnih in upravnih problemih.

Kralj zasleduje z zanimanjem celokupno časopisje naše države, ki mu ga dnevno predlože v izvlečkih. Slovensko časopisje pa čita sam in se na ta način osebno prepričuje o položaju v Sloveniji.

V spremstvu ministrov so navadno ministerijalni načelniki, ki priskočijo v slučaju potrebe ministrom na pomoč z raznimi praktičnimi nasveti.

Zelo demokratična ustanova našega političnega življenja pa je, da so naši ministri izredno dostopni novinarjem. Pred hotelom, kjer prebiva minister, najdeš celo krdelo raznih zastopnikov in novinarjev iz vse države. Ministri se prav po domače razgovarjajo z novinarji, ki se često šalijo in ki so pogosto povabljeni, da obedujejo ali večerjajo skupno z ministri. Intervjuvi se dajejo pri vsaki priliki. Pri dohodu, v vlaku, pred hotelom, med obedom, pred in po avdijenci, kakor že ujame spreten novinar priložnost in vidi iz ministrovega obraza, da je razpoložen.

Menda najzgovornejši od vseh ministrov in obenem tudi najiovijalnejši je ministrski predsednik Uzunović, ki diktira ponavadi kilometerske izjave, tako da so ga novinarji vedno veseli. Skoro nedostopen je zunanji minister. Bolj redkobeseden je tudi notranji minister, ki je mož odločne in sekane volje. Radićevski ministri so zelo zgovorni, zlasti dr. Krajač zelo mnogo govori.

Ministri stanujejo v sobah, ki so slučajno proste in ne zahtevajo zase prav nobenih posebnih komoditet ali prvenstev. To je znak našega narodnega demokratizma, ki preveva vse naše parlamentarno in državno življenje. Če je soba prosta v prvem nadstropju, dobi sobo v prvem nadstropju, če ne pa v drugem ali tudi morda celo sobo z dvema posteljama, da spi s svojim načelnikom v isti sobi. O vseh ministrih, ki prihajajo na Bled, se lahko reče, da so skromni. Žive prav po meščansko. Če bi ne bilo nekoliko živahnejšega vrvenja in postajanja avtomobilov pred njihovimi hoteli, bi tujec sploh ne vedel, da stanuje v hotelu minister, ki se odpravlja na dvor. Za varnostio službo je preskrbljeno na način, ki absolutno ne vzbuja pozornosti. Za elegantnim tujcem ali pa domačim delavcem se skriva agent, ki budno pazi na vsakega novega gosta.

V zadnjem času so na Bledu odpravili nošenje in natikanje bodal na orožniške puške, kar treba pozdraviti kot znak miroljubnosti in kulturnosti.

Zanimivi so poedini ministri pri intervjuvih in v občevanju z novinarji. Eni premislijo vsako besedo, ki jo izrečejo in zabičujejo pri vsaki oglati frazi, naj se prečrta ali pa popravi. Drugi so zgovornejši in govorica jim teče gladko ter globoko premišljeno. Ministrski predsednik sprejema novinarje za daljše izjave ponavadi popoldne ob 5. po odmoru. Zunanji minister pa postaja pri vsakem vprašanju in premišljuje, kako bi odgovoril, da obvaruje interese države. Vsaka prenagljena beseda bi lahko povzročila škodo.

Vsekakor je Bled pridobil z dogodki in ministrskimi obiski, ki ga v poletnih mesecih izpreminjajo v poletno prestolico naše države, veliko na privlačnosti in na svoji letoviščni avtoriteti odnosno na dobrem glasu.

Dijaka

nižjih razredov srednje šole iz dobre hiše sprejme v polno oskrbo rodbina višjega drž. uradnika, ki stanuje v sredini mesta. Dobra hrana in strogo nadzorstvo. — Naslov pove upr. „Slov. Naroda".

Salame 2378

Ia., novo blago, popolno zrelo, kakor tudi mast in slanino, razpošiljam po pošti in železnici. — Cenik pošljem na zahtevo brezplačno. — Iščem tudi zastopnika (agenta). MILIVOJ PUTNIK, tovarna salam in suhomesnega blaga, Bela crkva, Banat.

Zanimiva tiskovna pravda v Sarajevu

Kanonik Cankar obsojen na 15 dni zapora in 500 Din globe.

Sarajevo, 21. avgusta.

V Sarajevu izhaja pod uredništvom kanonika msgr. Karla Cankarja tednik pod naslovom »Katoliški tednik«, ki po vzorcu »Slovenca« in »Domoljuba« »brani« katoliško cerkev v naši državi. Pred meseci je kanonik Cankar napadel v svojem listu ministra ver dr. Janjiča, kateremu je očital, da je zagrizen nasprotnik katoliške cerkve v Jugoslaviji. Minister ver dr. Janjič je radi tega očitka vložil zoper urednika msgr. Cankarja tožbo radi klevete potom tiska. Prva razprava je bila radi zaslišanja novih prič preložena, v četrtek, 19. t. m. pa se je vršila druga razprava, na kateri je bilo dokazilno postopanje zaključeno. Obtoženi msgr. Cankar je razpravi osebno prisostvoval, dočim je ministra ver zastopal odvetnik dr. Vesel.

Po prečitanju obtožnice je izjavil msgr. Cankar, da se ne mara osebno zagovarjati, temveč naj se prečita njegova pismena obrana, v kateri izjavlja, da prevzema popolno odgovornost za omenjene članke. Nato so bile zaslišane vse predlagane priče. Zanimivo je, da so priče, ki jih je predlagal Cankar v svojo obrambo, izpovedale zelo ugodno za — tožitelja. Dr. Vidušič, ena glavnih Cankarjevih prič, je izjavil, da je bil dr. Janjič kot minister ver zelo objektiven ter da se je o katoliški cerkvi vedno lepo izražal. Sledilo je čitanje izpovedi dr. Korošca, pri čemur je prišlo do značilnega incidenta. Dr. Vesel je zahteval, da se dr. Koroščeva izpoved prečita v tajni razpravi, ker se omenja v njej tudi kralj. Branitelj obtoženca se je temu protivil, vendar pa je sodišče ugodilo zahtevi tožitelja.

Zelo zanimivi so tudi akti, ki jih je pošiljal ministru ver nadškof dr. Šarić. V svojih dopisih na notranje ministrstvo pravi, da je on odgovoren za smer lista, v katerem je bil minister ver napaden in prett ministru, da bo izročil vso zadevo Vatikanu in objavil v inozemstvu, da se bo videlo, da katoliki v Jugoslaviji ne uživajo svobode in enakopravnosti. S tem je bilo dokazno postopanje zaključeno.

Zastopnik tožitelja dr. Vesel je nato v daljšem govoru naglasil neutemeljenost vednih očitkov s strani katoliške duhovščine, češ da se godi katoliški cerkvi krivica. Ta proces pa dokazuje, da vlada pri nas popolna verska tolerance. Naglasil je, da nositelji duhovne oblasti katoliške cerkve niso nikake privilegirane osebe, ki bi smele gaziti zakone in tako uživati nekako izjemno stališče. Zahteva strogo kazen, ne iz osvete, ampak da bodo katoliške množice uvidele, da jih je obtoženec zavajal z zmoto.

Nato je govoril še msgr. Cankar, naglašajoč, da se ne čuti krivega in da prevzema popolno odgovornost za pisavo lista.

Razprava je bila s tem zaključena. Danes ob 11. uri je bila razglašena sodba. Kanonik magr. Cankar je obsojen na 15 dni zapora in 500 Din globe ter na povrnitev vseh pravdnih stroškov in objavo sodbe. Obsojenec je vložil zoper obsodbo priziv.

Sport

— *Kolesarsko in motociklistično društvo «Sava» v Ljubljani* naznanja, da se kolesarske dirke društva «Save» vršijo nepreklicno 5. septembra na progi Šiška, Tržič in obratno. Za dirkače so krasna darila, ki bodo razstavljena. Vrši se tudi srečkanje.

— *SK Ilirije nogometna sekcija.* Trening I. moštva ostane prekinjen še prihodnji teden. Kombinirano moštvo igra jutri, v nedeljo, prijateljsko tekmo s SK Celjem v Celju. Sestava moštva v članski knjigi, sestanek moštva danes, v soboto, ob 19. uri v garderobi na igrišču ob vsakem vremenu. Obvezno! — Načelnik.

— *Juniorske tekme za prehodni pokal SK Ilirije.* Podaljšek tekme Olimp : Jadran 2 × 10 minut je ostal včeraj brez rezultata, čeprav je Jadran konstantno napadal. V smislu propozicij se je nato dognalo zmagovalca z žrebom, ki je odločil v prid SK Olimpu. — Danes, v soboto, se sestaneta v semifinalu Ilirija in Hermes, ki razpolagata oba z jako dobrim juniorskim teamom. Finale med zmagovalcem in Olimpom se vrši jutri v nedeljo ob 17. uri na igrišču Ilirije. — Prehodni pokal je danes razstavljen v izložbi trgovine J. Gorec. — Jutri se odigra dalje I. kolo juniorskih tekem za utešno darilo med moštvi, ki so izpadla v I. in II. kolu pokalnih tekem. Razpored je sledeči: ob 8.30 Panonija : Reka, ob 9.45 Mladika : Svoboda, ob 14.30 Olimpija : Jadran, ob 15.45 Slavija : Triglav.

— *Predstavniki lahkoatletičnega podsaveza pri zunanjem ministru.* Včeraj sta odpotovala na Bled predstavnika ljubljanskega lahkoatletičnega podsaveza gg. Savo Sancin in Saksida, da posredujeta radi državne pomoči za ekspedicijo naše ženske lahkoatletike, ki bo zastopala našo državo v Goeteborgu. V tej lahkoatletični reprezentanci se nahajajo v prvi vrsti zastopnice ljubljanske ženske atletike, ki so brez konkurence v državi. Zunanji minister je sprejel priporočilo od strani našega opolnomočenega ministra in sorojaka dr. Rybaŕa ter povabil oba sportna predstavnika k sebi, kjer jima je obečal po razgovoru, tekom katerega se je g. minister zanimal za razna sportna vprašanja, da bo prošnjo rešil še tekom današnjega dne ter rešitev iste sporočil predsedniku Jugoslovenske Matice prof. dr. Pretnarju. Upajmo, da bo prošnja ugodno rešena, zlasti ker je zaprošena vsota razmeroma mala.

— *Ilirija ne starta za lahkoatletsko prvenstvo Slovenije!* S. K. Ilirija nam pošilja: LLAP je snoči izvedel žrebanje za prvenstvena lahkoatletska tekmovanja, ki se vrše danes in jutri. Nasproti dosedanjemu običaju ni žrebalo razsodišče, kar bi bilo v duhu pravil, ker žrebanje je že del tekmovanja, marveč so izvedli žrebanje dva ali trije gg., med njimi g. S. S., češ, da je v to pooblaščen po L. L. A. P. «Žrebanje» je izpadlo temu primerno v škodo «Ilirije». Odbor Ilirije je proti temu postopanje še snoči protestiral pri predsedniku Ribaču ter izjavil, da v prvenstvu ne bo sodeloval, ako se žrebanje ne izvede na novo kot določajo pravila!

— *Izjava L. L. A. P.* Z ozirom na poročilo, ki ga nam je poslal S. K. Ilirije, smo se o zadevi informirali pri L. L. A. P., ki je dal sledečo izjavo: Za žrebanje je bil pooblaščen od LLAP g. Savo Sancin, ki je pozval g. Pevaleka, da prisostvuje žrebanju v prisotnosti še dveh odbornikov LLAP. Žrebanje se je izvedlo pravilno, kar je pri včerajšnjem sestanku juryje potrdil tudi g. Pevalek. Radi tega LLAP analogno ne more razveljaviti žrebanja. Da je žreb neugodno izpadel za Ilirijo, je pripisovati zgolj slučaju. — Mi se v spor S. K. Ilirija — L. L. A. P. nočemo vmešavati in prepuščamo javnosti, da si sama ustvari sodbo.

— *Moška lahkoatletska tekmovanja za prvenstvo Slovenije.* V soboto in nedeljo se vrše na igrišču A. K. K. Primorje na Dunajski cesti moška lahkoatletska tekmovanja za prvenstvo Slovenije. V tej borbi bosta zopet merila svoje moči glavna predstavnika slovenske lahkoatletike in sporta vobče S. K. Ilirija in A. S. K. Primorje. Za tekmovanje vlada mrzlično zanimanje, zakaj moči obeh klubov so prilično izenačene. Dočim Primorje dominira v tekih, prevladuje Ilirija s svojimi skakači ter tudi vodi v metih. Na startu se bo pojavila elita slovenskih lahkoatletov, med drugimi dr. Perpar, Valtrič, Weibl, Močan, Vidic, Slapničar (vsi Primorje), dalje Stepišnik, Gregorka, Štrekelj, Režek, Zupan, Dergane, Smersa, Orehek (Ilirja) itd. Tekmovanja se udeleže tudi mariborski klubi in bo borba zelo napeta in ostra. Tekmovanja se prično ob 16.30 oba dneva.

— *Evropska prvenstva v plavanju.* V Budimpešti so se v sredo pričela plavalna tekmovanja za prvenstvo Evrope. Tekmovanja se je udeležilo okoli 15 držav, med drugimi Madžarska, Švedska, Nemčija, Francija, Italija, Avstrija, Rumunija, Belgija, Grška, Češkoslovaška, Španija, Anglija itd. Na startu so se pojavili glasoviti plavači Arne Borg (Švedska), Rademacher (Nemčija), Barany (Madžarska) in drugi. Takoj prvi dan je bil postavljen nov svetovni rekord v plavanju na 1500 m. Prvi je bil Arne Borg v rekordnem času 20 : 04.2. Prejšnji rekord je znašal 20 : 4.8. V waterpoolu je zmagala Madžarska nad Nemčijo v razmerju 8 : 1. Plavalne tekme in ostala tekmovanja se zaključijo 22. t. m.

— Nogometno moštvo SK Bata, poznate tovarne čevljev iz Zlina na Češkem, ki je nedavno zmagala nad A. C. Sparto, igra v nedeljo dne 22. t. m. v Zagrebu proti H. A. Š. K. 804

— *Fabris,* odlični zagrebški nogometni sodnik, bo v nedeljo v Budimpešti sodil državno reprezentančno tekmo Poljka — Madžarska.

Darujte za sokolski Tabor!

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: 21. avgusta 1926; katoličani: Ivana, Frančiška; pravoslavni: 8. avgusta: Emilijan; muslimani: 11. saferja 1345; židje: 11. elula 5686.

Jutri: 22. avgusta 1926; katoličani: Timotej; pravoslavni: 9. avgusta, Matija; muslimani 12. saferja 1345; židje: 12. elula 5686.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: «Na povelje carja»; *Ljubljanski dvor:* «V krempljih prostitucije».

Lahkoatletska tekmovanja za prvenstvo Slovenije na igrišču ASK Primorje ob 16.30.

NEDELJSKE PRIREDITVE.

Kino Matica: «Na povelje carja»; *Ljubljanski dvor:* «V krempljih prostitucije».

Lahkoatletska tekmovanja za prvenstvo Slovenije na igrišču ASK Primorje ob 16.30.

Šahovski turnir v «Zvezdi».

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarčič, Karlovska cesta.

Solnce zaide danes ob 18.58 in vzide jutri ob 5.08 ter zaide ob 18.56.

Mesec zaide danes ob 2.05 in vzide jutri ob 18.40 ter zaide ob 3.18.

Dogodki križem Jugoslavije

Tragičen slučaj, ki se je primeril te dni na Štajerskem, je še vedno priča ljudske brezbrižnosti. Pred približno tremi meseci je v Kamnici pri Mariboru vgriznil stekel pes posestnika Jakoba Grosa iz Rošpaha. Ker je bila rana le neznatna in se je zacelila brez vsakih komplikacij, se mož ni mnogo zmenil za njo. To je imelo fatalne posledice. Pred dnevi je začutil Grosa hud glavobol, ki ni hotel nehati. V noči od četrtka na petek pa so se pojavili prvi znaki stekline. Bolnik je v divjih izbruhih grizel vse, kar mu je prišlo pod zobe in morali so ga prepeljati v bolnico. Iz mariborske bolnice so ga včeraj prepeljali v Pasteurjev zavod v Celju. Muke nesrečnega moža so strašne in zdi se, da je vsaka pomoč prepozna... V Prizrenski ulici, centrumu Beograda, je bil te dni izvršen zločin, ki je vreden vsega obsojanja. Surovi konjači so na cesti do smrti pobili neko 18letno mladenko. Okoli 23. so se vračali konjači z vozom domov. V Prizrenski ulici, blizu hotela »Balkan« so ustavili voz, ker se je na cesti pojavil psiček brez nagobčnika. Konjači so se zapodili za psičkom. V tem je prišla po cesti mladenka Jelisaveta Jovanovičeva, bivša šivilja. Ko je prišla do voza, je čula turobno lajanje in cvilenje zaprtih psov. Dekletu so se živali smilile. Naglo je pristopila k vozu in odprla vratica. Hip nato so se vjeti psi razpršili po ulicah. To so opazili presenečeni konjači. Takoj so sumili, da je kletko odprla mladenka, ki je medtem pričela bežati. Konjači so se pognali za njo in jo dohiteli. Brez usmiljenja so jeli z gorjačami udrihati po nesrečni mladenki in jo pretepli do krvi. Eden jo je večkrat sunil z nožem. Vso okrvavljeno so nato pustili na ulici in se z vozovi naglo odpeljali. Zanimivo je, da tega prizora nihče ni opazil. Šele malo kasneje so pasantje našli stokajočo in okrvavljeno mladenko. Prepeljana je bila takoj v bolnico, kjer se je toliko zavedla, da je izpovedala, da so jo pretepli konjači, nato pa je padla v agonijo, iz katere se ni več zbudila. Brez vsake pomoči je mladenka umrla. Policija je sedaj odredila strogo preiskavo, da izsledi bestijalne zločince in jih eksemplarično kaznuje.

*

Včeraj popoldne je skočila v Savo pri Zagrebu Marija Gorenj, služkinja v kavarni »Zagreb« na Zrinjevcu, rodom Slovenka. Mlado samomorilko pa je opazil zasebni uradnik Levi Heim, ki se je tam kopal. Uspelo mu je mladenko izvleči iz vode. Na policiji je Gorenjčeva izjavila, da se je nedavno seznanila z nekim Ivanom, tramvajskim sprevodnikom, ki ji je obljubil zakon in jo zapeljal. Kmalu nato je opazila, da jo je njen ljubimec, ki je medtem izginil, venerično okužil. Iz sramote je zato hotela izvršiti samomor.

O. Šest:

Pospravljam kovčeg

Enkrat po kosilu mi šine v glavo: »prišli so čožoti s pisanimi jadri«. Program sem! Orario sem! Ob dveh odide parnik v Chioggio. Jaz z njim. Le brez skrbi. Kdor hoče vedeti, koliko prebivalcev ima Chioggia, kakšne znamenitosti se nahajajo tam — ta naj vzame v roko Baedekerja. Je zelo dober, pregleden in izčrpen. Ne, jaz povem samo, da je morje okrog Chioggie, okrog te lične igračke, vse zeleno, široko in odprto in da so na horizontu tega morja tista pisana jadra, rjava, zelena, eno samo belo je med njimi. In to belo se bliska. Morda govori na ta način mlad Čožot s svojo mlado, zagorelo ženo. Bog ve. Da sem jaz Čožot — jaz bi se domenil na tak sporazum preko deseterih milj. Enkrat zabliskniti z jadrom bi se reklo: rad te imam.

Ribiči so Čožoti in njih žene sedé pred hišami, predejo lan in popravljajo mreže. Gledajo za možmi, ki so daleč na horizontu. Ko se skrijejo njih zakonski možje in izbranci za horizont — gledajo črnooke, rjavopolte Čožotke za drugimi možmi. Pravijo, da je zvestoba črnookih in rjavopoltih samo beseda — možje so smeli in ostajajo dolgo na morju. Ko se vrnejo, poljubljajo spet rjavopolte dve vroči noči. Tako je življenje. Rekel sem že nekoč: Questa est la vita.

Vse naokrog ob hišah vrtovi, platane, lorber, trta in olive. Vse to se združi z aromatom morja, ki diši včasih, če potegne veter, po ribah.

Še je čas! Po glavni cesti grem, po korzu Vittorio Emannuele. Dolga, dolgočasna, kamenita cesta. Na koncu ceste stoji nekdo in me čaka. Cicerone. Pove, da sem čisto pravi mož in da se zanimam za umetnine in on ve za Madonno (izklesano iz kamna, ne živo) in da je izključeno, da bi si je ne ogledal. Naj bo. Zakaj bi jaz ne videl te čudotvorne Madonne. Ob kanalu stoji, poleg nje lučke in srca. Mnogo src, srebrnih in zlatih. Jaz ga nočem vprašati, mojega Cicerona, zakaj so te lučke in ta srca, nalagal bi me, izmislil bi si romantično storijo — jaz si pa izmislim raje sam: te lučke in ta srca so prošnje rjavopoltih za zvestobo, ali pa za nezvestobo, saj je to eno in isto. Veter piha in lučke trepečejo. Moj vaporetto piska. Addio Madonna . . . Addio Chioggia.

*

Našel sem prostorček v Benetkah, ki ga obiščem vsak dan. Kakor nanese, zjutraj ali popoldne, ko se vračam z Lida, poln solnca in soli. Ali zvečer. Campo San Giovanni e Paolo se zove ta prostorček in na njem stoji Colleone. Visoko na konju sedi brambovec in vojščak Colleone, postavljen tja od mojstra Andrea Verrochia iz Firence, ob zatonu svojih dni. Isti občutek imam, kot če igra mojster na violino »andante« ali pa če izvabi genijalen dirigent orkestru najglobljе. Isti občutek imam pred tvojim poslednjim delom, mojster Verrochio. Zato hodim vsak dan tja. Ta spomenik govori manj za tistega, katerega predstavlja, on govori o umetniku, ki ga je ustvaril. Pazi: tako sem ljubil, tako molil, tako mislil in tak sem bil. In jaz verujem, da je bil mojster Verrochio Condotieru Colleone podoben, ker sicer bi ga ne znal postaviti tako vsega obsedenega od volje in sile v bron. Zgodovina pripoveduje ali pa je samo pravljica: Verrochio je bil ponosen, kakor general, kateremu je imel modelirati spomenik. Model za konja je stal že gotov v ateljeju, ko je dobil mojster Andrej sporočilo, da mu je naročilo odvzeto in da bo neki drug kipar modeliral jezdeca. (O, intriga med umetnjakarji, vedno si cvetela!) Model za konja naj pa ostane v zamisleku Andrejevem. Razkačen je zapustil Verrochio Benetke, prej pa je še odbil konju glavo. Signoria mu je nato hladno sporočila, naj nikar več ne hodi v Benetke, ako mu je lastna glava količkaj draga. Odgovor Verrochijev pa je glasil: »Čuval se bom priti k Vam, kajti v Vaših močeh ni, da bi nadomestili odsekano mojo glavo z novo, prav tako pa tudi ni v Vaših močeh, dati mojemu konju drugo glavo, ki bi bila tako lepa, kot bi mu jo mogel samo jaz narediti!« Nobili so sprejeli ta odgovor kot njih vreden in Verrochio se je smel vrniti. Postavil je konja in jezdeca, ko je bilo vse gotovo in je odložil dleto, se je ob podstavku spomenika zgrudil in umrl. Njegov umotvor je bila njegova izpoved. Tak je bil Verrochio. Colleone sedi in gleda, kakor da se hoče zapoditi s konjem v gnečo upornikov, med živa telesa . . . Zadnjič sem ga videl včeraj. Pozno je že bilo. Pod čelado se je svetilo bronasto obličje, od zadnjih solnčnih luči obžarjeno. Potem je padla noč na lagune. Zdrav Condottiere.

*

Ne, ne, tega ne smem pozabiti, to mora v dnevnik, kjer naj ostane na večne čase zapisano. Poglavje bi lahko nosilo naslov: »Ženska nečimurnost« ali »Puder in ženska« ali tudi: »Še vedno hočem biti lepa«. Zgodila se je ta reč v stari in tihi ulici »Cale del Vin« v Casa Benetta. Tam stanujem in streho mi oddaja dvoje sester. Njih skupna starost seže globoko nazaj v sedemnajsto stoletje. Ko so vladali še doži in dogaresse. Eni je ime — Alba, kar se pravi po naše toliko, kot Jutranja zarja, druga pa je Daniela. Obe se prisrčno ljubita, sta stari sumaričnо stodvainpetdeset let, sta prisrčno grdi in govorita za osem razkačenih branjevk skupaj. Tu stanujem in uživam naklonjenost in občudovanje teh dveh deklic, teh divnih venezianskih cvetk iz sedemnajstega stoletja. Hahaha, kaj ne, jaz ostajam v stilu, stanujem pri umetninah, pri zgodovini, kajti ti dve, jaz nisem prepričan, da nista poznali Tiziana, da ne govorim o Maninu in o Radeckem.

Tu prične zdaj zgodba v zmislu naslova. V mojem toaletnem kovčegu se nahaja tudi lična škatljica s pudrom »Cotiy«. Da, tako je. In tega pudra neko jutro ni več. Neko jutro, baš ko sem se obril, tega pudra ni. So stvari v tem življenju, ki so zagonetne, katerim človek ne pride z zdravim razumom do dna. In ta reč z mojim pudrom spada med take metafizične momente. Kajti nihče si ne bo drznil trditi, da to ni metafizika, če izgine škatlja s pudrom iz mojega kovčega, se odtegne in se prenese na lica starodavnih lepotic v Case Benetta. Bili sta vsak dan sveže popudrani ... šali k ... parfumerija. In smehljali sta se mi. Da, da, ti di brke sta imeli obe, in te lučke so prišle vsled beline pudra zelo lepo do veljave... Brke, kot honvedski husarji. Sem od nature gentleman, danes stopim in kupim veliko škatljo te robe, in ko bom odhajal, jo pustim tem zgodovinskim bitjem v spomin, v uporabo.

Borba za Maroko se nadaljuje

Vodja maroških vstašev je s celim svojim štabom že davno kapituliral in se na milost in nemilost predal Francozom; vstaška plemena so zato drugo za drugim opustila obupno borbo in odložila orožje. Krvava borba za Maroko je bila s tem končana. Tem huje pa se nadaljuje nekrvava zakulisna borba diplomatov. Španija, ki je bila že na tem, da se mora iz Maroka sploh umakniti, in so jo rešili le Francozi s svojo energično pomočjo, se zdaj naenkrat zavedla, da je zmagovalka, in zahteva plačilo. Sporazumela se je z Italijo, ki tudi ne more prenašati prevladujočega vpliva Francije v zapadnem delu Sredozemskega morja, in z italijansko moralno pomočjo zahteva zdaj Španija odstop Tangerja. To največje maroško pristaniško mesto stoji pod protektoratom velesil, ki so poverili upravno eksekutivo Franciji; zdaj zahteva funkcijo zase Španija, čemur pa se Francija seveda upira. Konflikt zavzema vedno ostrejšo obliko in bo skoraj gotovo prišel tudi pred Društvo narodov.

Naša slika kaže pestro življenje na tangerskem glavnem trgu, ki nudi izredno zanimivo sliko, saj se tam križajo narodi Evrope in Afrike.

Dva dni v kraljestvu Zlatoroga

Italijani prirejajo na Triglavu koncerte. — Število turistov v triglavskih kočah. — Križi in težave italijanskih turistov, ki lomijo slovanščino.

Tudi letos naši vrli plezalci nimajo sreče. Dež jim je prekrižal nad polovico računov, mnogi pa sploh niso mogli pretegniti svojih utrjenih turistovskih mišic, ker jim je nebeški deževnik prepričil vse ture. Vendar bi pa delali turistom krivico, ako bi trdili, da so se temu lepemu sportu izneverili. Ne, nasprotno. V dežju in snegu so plezali na vse grebene in vršiče, do kože premočeni in prezebeni so se vračali domov in komaj se je nahrbtnik posušil, že so lezli zopet nazaj. Vsi seveda niso tako požrtvovalni, da bi celo v slabem vremenu ne ostali doma, in zato izkazujejo spominske knjige po kočah letos nekoliko manj posetnikov kot druga leta. Sicer pa sezone še ni konec in ta «manj» utegne izginiti, samo če vreme ne bo protestiralo.

Naši plezalci se menda nikoli ne bodo zedinile v sodbi o lepoti in privlačnosti slovenskih planin. Eni zagovarjajo Kamniške planine, drugi Karavanke, tretji Julijske alpe, četrti Polhograjsko pogorje, peti Kum ali Krim, šesti pa celo Sv. Katarino, Šmarno goro in Rožnik. Med plezalcem in plezalcem je pač razlika. Vsak naj ostane pri svojem konjičku. Kdo bi kratil človeku svobodo celo pri izbiri plezalnih tur? Po mojem mnenju je kraljestvo Zlatoroga kljub vsem nepotrebnim klinom in žicam še vedno najbolj privlačno in mikavno. Ne morda zato, ker kraljuje v njem pravljični Zlatorog, marveč ker stoji nekako sredi kraljestva naš gorski kralj Triglav, na katerem prirejajo Italijani brezplačne koncerte. Škoda, da je na vrhu «Tricorna» premalo prostora, sicer bi Italijani učili naše turiste plesati foxtrot. Koncerti na vrhu Triglava so baje zelo impozantni, posebno če stoji v neposredni bližini italijanski top, kakor je stal nedavno, ko so hoteli Italijani na delu dokazati, da so naši zavezniki in prijatelji. Muzikanti se zbero s pozavnami in trobentami okrog Aljaževega stolpa in svirajo z manjšimi presledki ves dan. Zasluženega aplavza žal ni, ker jih poslušajo samo koze in kozli, ki se pasejo po skalovju okrog Triglava.

Brezplačni italijanski koncert je bil torej glavna privlačna sila, ki me je gnala oni dan iz Mojstrane čez Kot proti Staničevi koči. Hojo na Triglav je popisal že avtor Trebušnikovih občutkov in zato bi bilo ponavljanje odveč. Sploh je Triglavsko pogorje zadnja leta tako obljudeno, da bomo kmalu lahko na prste sešteli vse starčke in otroke, ki še niso bili na Triglavu. Vsi drugi so že itak bili ali pa pojdejo prihodnjič, ko bodo Italijani zopet muzicirali. Zato Kot kar preskočim in stopim v Staničevo kočo, kjer se napijem čaja, potem pa storim svojo turistovsko dolžnost. Vsak turist se mora namreč ovekovečiti v spominski knjigi, ki leži noč in dan na mizi in vsebuje toliko zanimive robe, da je res škoda, da navadno zaspi v arhivu SPD, ako je ne zadene še bolj žalostna usoda. V Staničevi koči sta pila letos čaj od 17. julija do 18. avgusta 402 plezalca. Med njimi je bil tudi neki vpokojeni poštni poduradnik, ki je samozavestno pripisal k svojemu podpisu, da je star že 65 let. Po socijalnem položaju pripadajo ljubitelji skal in planinskega zraka večinoma inteligentnim slojem. Poleg profesorjev, odvetnikov, inženjerjev, ravnateljev, gledaliških igralcev, uradnikov in učiteljev najdete v spominski knjigi le redke rokodelce, šivilje, čevljarje in druge ročne delavce. Najslabše je zastopan novinarski stan, najbrž zato, ker ne vozi na Triglav brzovlak, da bi prišle do veljave novinarske karte, ali pa zato, ker Aljaževega stolpa ni mogoče «intervjuvati» o politični situaciji. V Staničevi koči sta se mudila letos samo dva novinarja.

Izmed zunanjih gostov so se letos najbolj odlikovali Dunajčani, Zagrebčani in Monakovčani. Pa tudi druga mesta Jugoslavije in inozemstva so zastopana. Med poklici figurirajo tudi turisti, planinke, inspektorji megle, planinski postopači in druga taka duhovita roba. Zanimive so opombe v spominskih knjigah. Letos je največ pritožb zoper načelnika vremenskega oddelka v nebeškem kraljestvu. Tako beležijo plezalci: sneg do pasu, kolosalna megla, do kože premočen, mrzlo, megleno ampak luštno vreme itd. Neka pesniško navdahnjena plezalka pravi: danes tukaj, jutri tam, vsaki dan grem kam drugam. Nekemu sladko ginjenemu turistu se je pripetilo, da je dobil na planinah srčne krče, pa je zapisal v spominsko knjigo: Krasen dan pri spominih na Tvojo sobico, dražestna Angelica. Zakaj baš na sobico, ne vem.

Tako bi bilo s Staničevo kočo opravljeno. Od Staničeve koče do Kredarice je na spodnji poti po snegu samo tri korake. Kdor ne verjame, naj jih gre šteti. Kredarica je že od nekdaj ponos naših turistov. Sem prihajajo posebno radi taki, ki hočejo mešati žlahtno kapljico s svežim gorskim zrakom. Pravijo, da je taka miškulanca za pljuča zelo dobra. Na Kredarici je bilo letos od 24. januarja do 8. avgusta 1005 turistov (lani vso sezono 2359). Med prvimi je vpisana v spominsko knjigo naša neumorna angleška pisateljica miss Copeland, ki je prilezla v kočo v največjem snegu in mrazu. Njeni rojaki bi jo gotovo občudovali, ako bi vedeli, kje je Kredarica in kakšna pota vodijo do nje.

Od Kredarice se pride po klinih brez strahu in nevarnosti na Mali in po grebenu ob debeli žici dalje na Veliki Triglav. Tu je pred Aljaževim stolpom železna skrinjica, v kateri bi morala biti po turistovskih običajih spominska knjiga, pa je ni. Mesto nje se valja v skrinjici kup umazanih in raztrganih listov, iztrganih menda iz šolskih zvezkov. Naj bi kupilo SPD vsaj sešit zvezek, dokler vlada te robe še ni monopolizirala. Potem bo prepozno. Tudi Aljažev stolp se obrača do SPD s ponižno prošnjo, naj mu priskoči v bedi in razpadanju na pomoč, sicer se napoti nekega lepega dne po strmini nazaj, od koder so ga prinesli.

Z vrha Triglava se spušča previden turist po neimenovanem delu telesa počasi proti Aleksandrovemu domu, kamor prispe s prijetno zavestjo, da je napravil plezalni izpit in z rdečim potrdilom na razglednici, da je Triglav res visok 2863 metrov. V Aleksandrovem domu znajo kuhati izvrstno belo kavo s «šlagobersom» in izborne žgance. Zato je bilo letos od 26. junija do 18. avgusta v tej koči že 763 turistov. Lani jih je bilo vso sezono 1554. Tik za menoj se je spuščala z Malega Triglava po imenovanih in neimenovanih delih telesa večja skupina italijanskih turistov, ki so bili namenjeni na Sedmera jezera in dalje v dolino Soče. V Aleksandrovem domu se je takoj poznal njihov prihod. «Tišta kruha, digo, prosim šparica, dio mio, tisti vaša Tricorno je lepa...» tako so čebljali vse vprek, misleč, da se morajo prikupiti slovenskim turistom s čisto slovenščino. Ko so odhajali, je hotel najstarejši med njimi dokazati, da je olikan. Na pragu se je odkril in dejal: Dober dan! Ker so se nekateri naši turisti nehote zasmejali, je vprašal svojega tovariša «kome si diže kvešto adio». In potem je nosil siromak v glavi «tišta nesrečna zbogom» od Aleksandrovega doma do koče pri Sedmerih jezerih, kjer je pri vstopu samozavestno pozdravil oskrbnico, rekoč: Zbogom! In zopet so se mu nehote zasmejali.

Kočo pri Sedmerih jezerih je posetilo letos 570 turistov. Njena okolica in oskrba je taka, da bi bil poset gotovo še večji, ako bi ne ležala nekam od rok. Mnogi turisti se izogibljejo na eni strani zloglasne Komarče, na drugi pa Hribarice, odnosno doline od II. jezera do koče, ki je zelo dolga in enolična. Seveda se trud pri pogledu na divna Triglavska jezera bogato poplača, toda koč je v Triglavskem pogorju dovolj in tudi turist ima včasih rad udobnost.

Tako smo torej prehodili kraljestvo Zlatoroga od enega konca do drugega in ko se vračamo čez Dedno polje v dolino proti Bohinjskemu jezeru, nam ni žal, da smo bili vsaj nekaj časa tam, kamor ne sega prah, ki ga dvigajo šimičevlji mestnih gizdalinov. Spotoma se ustavimo še ob jezeru pod Ovčarijo, kjer nam postrežejo gostoljubni Bohinjci z loncem izbornega mleka in pokažejo, kako se izdeluje bohinjski sir.

Z.

Strindberg:

Sramežljivost in mraz

»Fej, mamica!« je zaklicala mlada nežna jerebica, ko se je vrnila iz doline na gore. «Tam spodaj so ptice, ki imajo gole noge!»

«Slaba družba za mlada dekleta,» jo je zavrnila mati ter si pogladila s kljunčkom svoje bele hlačice, segajoče do krempljev. «A kdo so vendar ta predrzna bitja?»

«Resnično ne vem,» je začebljala belkina hči.

Mati se je sama podala na pot, da se prepriča, kaj je z zadevo. Med vresjem in po grmičevju se je plazila ter prišla v brezov gozd, kjer je čepela jata poljskih jerebic, ki so zašle semkaj iz požetih polj. In glej, njih členki so bili goli, kakor jih je bog ustvaril.

«Odkod ste se vendar priteple, pokvarjena bitja,» se je razvnela stara belka.

«Od juga prihajamo, kjer je prevroče za gatice,» je odvrnila jerebička.

«Glejte, da se mi hitro poberete nazaj in sicer takoj! V našem čistem kraju nočemo poznati nobenih južnih manir!»

»O, vi ste pa še nedolžna v vaših hlačkah!»

«Da, milostljiva, me še nismo zapravile naše prirodne sramežljivosti.»

«Blebetanja,» je zagodrnjal jereb. »ve niste oblekle gatic iz sramežljivosti, temveč zaradi mraza!»

In vse jerebice so v koru zapele:

«Ne iz sramežljivosti, gospa, temveč zaradi mraza!«

Vrtnarska razstava na letošnjem velesejmu

Živo sta nam še v spominu razstavi, ki sta ju priredili ljubljanski vrtnarji v letih 1922 in 1923. Ocena teh dveh razstav je bila vseskozi povoljna; tako da za ljubljanske trgovske vrtnarje kakor tudi za splošnost. Le žal, da so krajevne razmere in drugo preprečile, da se vrtnarske razstave niso nadaljevale v letih 1924 in 1925. Letos pa se je uprava ljubljanskega velesejma odločila prirediti vrtnarsko razstavo in je v to svrho pozvala ljubljanske trgovske vrtnarje.

Naši sosedje, posebno Nemci, znajo prav dobro oceniti pomen takih razstav. Ne boje se truda, ne stroškov, ne skrbi in prirejajo vsako leto v vseh večjih mestih vrtnarske razstave. Tako n. pr. so Nemci priredili letos velikansko vrtnarsko razstavo v Draždanih, ki bo trajala od aprila do septembra. Tudi naši trgovski vrtnarji uvidevajo potrebo takih razstav, vendar se boje nositi ogromne stroške, ki so zvezani z razstavami, ker se naše občinstvo še premalo zanima za naravno lepotičje, za vzgojo rastlin in cvetic. Da jih vzbudi, se je odločila uprava ljubljanskega velesejma, priskočiti trgovskim vrtnarjem na pomoč ter jim omogočiti prireditev zamišljene vrtnarske razstave v okviru ljubljanskega velesejma.

Precej sadu sta prinesli že prej prirejeni vrtnarski razstavi. Občinstvo se je začelo nekoliko bolj zanimati za cvetje in rastline, za njih gojenje in okras svojega stanovanja. Kaj je lepšega kakor če si okrasimo svoj dom poleg lepega pohištva tudi s svežimi rastlinami in cvetjem! A tudi ob drugih prilikah igra lepo gojeno cvetje veliko vlogo, n. pr. pri krstih, porokah, smrtnih slučajih, pri veselicah, pri plesih itd.

Ljubezen do cvetja je našemu narodu lastna, o tem pričajo cvetoči nageljni, rožmarini in pelargonije na oknih naših kmetskih hiš, kar tvori slovensko posebnost. Le v mestih se ta lepa navada, ki priča o srčni kulturi, kakor marsikaj drugega, kar je dobro in lepo v našem preprostem človeku, rado poizgubi. Zato je lepo in kulturno delo, če ta čut zopet poživimo in poglobimo.

Da ljubljanski trgovski vrtnarji glede kakovosti vzgojenih cvetk ne zaostajajo za svojimi tovariši v sosednih državah, to hočejo dokazati letos jeseni z razstavo pridelkov svojega truda in znanja.

Priprave za to razstavo so se že pričele; po njih je povzeti, da bo imelo občinstvo res pravi užitek in da pride na svoj račun.

Želeti bi bilo le, da se odslej vsako leto vrše vrtnarske razstave, ki bodo vzbudile v dovzetnih srcih za naravo vnetih ljudi ljubezen do cvetja, v ljubljanskih trgovskih vrtnarjih pa veselje do izpopolnitve in napredka svoje nežne in lepe obrti.

Slavo Kobe.

Prosveta

Gledališki pregled

V Newyorku bodo jeseni igrali igri »On Board« in »Kinanporic«. Avtor teh del je sin švedskega kralja, princ Viljem Švedski. V Badgasteinu pa je imel pruski princ Joah. Albreht velik uspeh kot dirigent svojih kompozicij iz »Razkolnikova« in iz drugih ruskih tekstov. Na koncertu, ki je bil prirejen v dobrodelne svrhe, se je moral princ večkrat pokloniti pred rampo.

Garrickovo gledališče v Newyorku otvori jesensko sezono z revijo »Zveza narodov«. Najbolj znani džezovi komponisti so že vposlali svoje muzikalne vložke.

Slovenski ameriški listi poročajo, da je poklonil virtuoz Zlatko Baloković nagrado 25.000 Din za najboljšo orkestralno kompozicijo z violinskim solom, ki jo bo zložil Jugoslovenec. Žirijo tvorijo trije odlični ameriški dirigenti in mecen.

Berlinski magistrat je votiral 50.000 mark za potrebne bedne umetnike. Pripomniti je treba, da je bilo letos izvršenih v Berlinu samo iz igralskega stanu 36 samomorov.

Rumunska kraljica Marija je spisala tekst za opero, ki jo sedaj komponira znani češki skladatelj G. Nedbal. Bil je kot dirigent čeških filharmonikov, ki so gostovali v Rumuniji, predstavljen kraljici, ki je znana ljubiteljica umetnosti, in pri tej priliki mu je kraljica pokazala tekst, čigar snov je vzeta iz rumunske narodne poezije. Opero bodo igrali v sezoni 1926 — 1927 najprej v Bukarešti, nato pa v Pragi. Baje piše kraljica sedaj tekst za dve novi operi, in sicer v angleščini.

V Budimpešti se je pod vodstvom Julija Hegedüsa osnoval ansambl odličnih madžarskih dramskih korifej, ki bodo gostovali s prvovrstnimi komadi od oktobra dalje v Berlinu, Monakovem, Stokholmu, Londonu in Rimu, nato pa v Ameriki.

Monakovska univerza je ustanovila poseben »Institut za gledališko zgodovino«.

V Opatiji se je te dni poročila Kubelikova hčerka Marija z Rečarjem Fr. Klincem. Pri poroki v kapeli vile Kubelik, kamor je bilo povabljenih 40 svatov, je igral mojster Kubelik v družbi odličnih umetnikov kompozicije Haendla, Schubertovo »Ave Maria«, Mozartovo »Andante« in dr.

Komorna pevka Arletta Hypiusova (Dresden) absolvira od oktobra do decembra t. l. koncertno turnejo po Čehoslovaški in Balkanu mesto Eme Destinove, ki je svojo turnejo odpovedala.

V Kostelcu nad Orlicami igrajo Čehi ta mesec A. Dvořakovo dramo »Husitic« v naravnem gledališču na prostem. — 75letnico pisatelja Jiraska proslavi Nar. divadlo v Pragi z njegovo kmečko dramo »Očec« (ki so jo pri nas igrali pred 5 leti).

M. N Germanova, najodličnejša igralka moskovskih Hudožestvenikov, se je odločila, da se po daljšem odmoru zopet priključi praški ruski skupini. To sezono bi igrala naslovno vlogo v historični drami Ostrovskega »Vasilisa Melentjeva«, nastopila pa bo tudi v svojih mojstrskih vlogah v »Češnjevem vrtu« in »Bratih Karamazovih«.

»Oberammergauci« so se pogodili z Dunajem, da uprizore jeseni v cirkusu Renz svoj svetovnoznani »Pasijon«. »Zveza gledaliških ravnateljev« in »Avstr. gledališko društvo« pa odločno ugovarjata zoper to gostovanje, ki bo za dunajska gledališča zelo neprijetna konkurenca. Vsekakor se bo razvil zanimiv spor. — Reinhardt nima letos s svojimi slavnostnimi igrami v Solnogradu posebne sreče. Kritika ga je že začela po strani gledati. Igral je dosedaj dela: »Jedermann«, »Turandot« in »Netopir«. — »Renaissance-Bühne« igra Paul Reynaldov »Grob neznanega vojaka«. »Modernes Theater« F. Gandérovo veseloigro »La façon de se donner«, »Burggartenbühne« pa prvič Dvorakovo opero »Rusalko«. — Volkstheater otvori sezono s Shawovo proslavo in uprizori njegovo igro »Licemerec«. — Dunajski pisatelj H. Kafka je napisal igro »Napoleon in nevidna deklica«, v kateri nastopa sarajevski atentator Gavrilo Princip.

V Zagrebu so med »Terezino«, »Clo-clo« in »Orlovim« praznovali 40letnico Fr. Kirina, ki spada med najbolj znane teatrske ljudi mesta Zagreba; 40 let deluje kot operni, operetni in dramski solist, operni zborist, kasir, blagajniški kontrolor in je gotovo eden izmed najbolj zaslužnih članov starejše generacije.

Kralj je imenoval dosedanjega administrativnega direktorja Jos. Bacha za sekretarja Nar. kazališta v Zagrebu, dosedanjega sekretarja A. Mitrovića pa za sekretarja mariborskega gledališča.

Ljubljanska drama ima poleg objavljenih penzioniranj še to osebno novost, da bodo letos nastopali v njej gna. D. Debeljakova in gospoda Delak in Žagar. Poleg »Knocka«, »Machetha« in »Hlapcev« se vrše skušnje še za »Skopuha« in »Drugi breg«.

Br.

•

Umetnostna razstava na pokrajinski razstavi »Ljubljana v jeseni«. Razstava, ki jo pripravlja urad ljubljanskega velesejma z veščim sodelovanjem ekspertov-umetnikov odnosno umetniškim odborom, obeta postati ena najlepših in najpopolnejših, kajti po dolgem času bo dana prilika združiti v nadvse zanimivi reviji novejša dela skoro vseh slovenskih umetnikov. Javnost se bo lahko seznanila z vsemi smernicami in strujami v umetnostnem stvarjanju Slovencev zadnjih let. V složnem krogu nastopa starejša generacija Savanov z mladimi in najmlajšimi, impresijonisti, neoimpresijonisti, ekspresijonisti in veristi, konstruktivisti najmlajših veroizpovedanj. Olja, tempere, pasteli, akvareli, risbe, grafika vseh možnih tehnik, silhuetni reg, kiparska dela v mavcu, kamnu, bronu, lesu, plakete in projekti arhitektov, vse to bo združeno v harmoničen pregled umetnostnega udejstvovanja in stvarjanja pri Slovencih.

Balokovićeva nagrada za najboljšo orkestrovsko kompozicijo. Znani jugoslovenski umetnik na violini Zlatko Baloković, ki se mudi že štiri leta na turneji v Ameriki, kjer se je oženil in ki se v kratkem vrne v domovino, je razpisal nagrado v znesku 25.000 dolarjev (1,400.000 Din) za najboljšo orkestrovsko kompozicijo z violini - solo. Kompozicija naj bi se prvič izvajala o priliki 100letnice hrvatskega godbenega društva, ki se bo slavila prihodnje leto v Zagrebu.

Benefični koncert zdraviliške godbe v Rogaški Slatini. Zdraviliška godba v Rogaški Slatini (muzika dravske divizijske oblasti iz Ljubljane) priredi v četrtek dne 26. t. m. v veliki dvorani Zdraviliškega doma benefični koncert z izbranim programom. Sodeluje gdč. Lotte Paumgarten, ki se mudi kot gost v Rogaški Slatini. Za koncert vlada med kopališkim občinstvom veliko zanimanje.

Dr. Pivkov »Carzano« v italijanščini. V založništvu »Capella« v Bologni je izšla te dni obsežna knjiga pod naslovom »Il sogno di Carsano«, ki jo je spisal iz dr. Pivkovih knjig znani polkovnik Finzi. Prvi del obsega sodelovanje dr. Pivka do septembra 1917, drugi del pa prinaša v dobesednem ponatisu besedilo vseh dokumentov, ki jih je pošiljal dr. Pivko pred carzansko akcijo v Italijo.

Zbori. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo z glasbeno književno prilogo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Avgustova številka (brez književne priloge) prinaša E. Adamičev moški zbor z baritonskim solom »Ljubi, dokler je čas« in prireditev narodne »Jaz imam pa konjča belega« za moški zbor po Fr. Marolt u. Radi priporočamo! Naročnina: 40 Din na leto. Naročite se!

Prirodoslovni muzeji v Jaski. Tekom letošnje jeseni bo v Jaski na tamošnjem vlastelinskem gradu otvorjen eden največjih zasebnih prirodoslovnih muzejev v naši državi. Osnovan je bil ta muzej že v osemdesetih letih po takratnem lastniku gradu grofu Štefanu Erdödyju. Sedanji lastnik še le se je odločil, da otvori muzej za širšo javnost. Ureditev je prevzel prof. dr. Hirtz. Muzej obsega zelo dragocene zbirke, zlasti kolekcije prirodoslovne panoge vsebuje raditelic, ki jih nima noben drugi muzej v naši državi. Samo zbirka ptic šteje nad 300 eksemplarov, a zbirka rogovja dvakrat toliko. Vsi plastični preparati so izdelani pri znamenitem dunajskem preparatorju Kodeku. Materijal za ta muzej so zbirali prejšnji lastniki gradu nad 40 let. Odlok sedanjega lastnika, da so otvori muzej za širšo javnost, je bil zlasti v znanstvenih krogih toplo pozdravljen.

O tragični usodi Pavla Šumana

O ponesrečenem Pavlu Šumanu so prinesli razni listi netočne vesti. Zato objavljamo sledeče avtentično poročilo.

Pavle Šuman je prišel s svojim očetom dne 21. julija v Frischaufov dom, kjer sta prenočevala. Drugi dan sta zgodaj odšla v Turški žleb. Ko sta dospela do vhoda, je začelo deževati. Oče se je vrnil na Okrešelj, Pavle pa je šel čez Savinjsko sedlo v Belsko Kočno, Belo in Železno Kaplo, do kamor je rabil skoraj nevrjetni čas — 3 in pol ure. Poprej je očetu obljubil, da pride čez Mrzlo goro na Okrešelj. V Železni Kapli, kjer je mati poprej prodala svojo hišo, je naložil nekaj stvari in odšel na Pavličev vrh in Matkov kot, kjer so ga videli ob pol 6. zvečer ter ga svarili, naj ne hodi tako pozno na Mrzlo goro. Ali on je šel naprej — v svojo pogubo.

Ker ga ni bilo od nikoder, je bila takoj odrejena rešilna akcija, ki pa je ostala brez uspešna, čeprav je bila ista zadnji dan že blizu ponesrečenca. Potem so prenehali iskanje, samo Jakob Prodnik, pd. Retkač, je dne 16. avgusta zopet šel sam v Mrzlo goro ter je našel ponesrečenega Šumana. Drugi dan je šlo 11 oseb in dva orožnika skozi Matkov kot mimo Škafa na Latvico. Od tam so šli v Veliki prask, ki ga nekateri imenujejo tudi Hude dane, in se lepo vidi za Turškega žleba. Pavle je padel okoli 30 m globoko. Zlomil si je tilnik ter bil takoj mrtev. Ležal je z obrazom naprej, roke je imel prekrižane pod prsmi. Kraj njega je ležal cepin in nahrbtnik. Truplo je močno dišalo, glava pa je bila črna kakor ogle.

Ponesrečenca so spustili v Spodnji Mrzli dol in ga prenesli na Okrešelj, kjer mu je gna. Dariuka spletla venec iz sleča. Drugi dan je Logar peljal krsto do svojega pastirskega stana, kjer so položili truplo v krsto in ga peljali nazaj po Logarski dolini. Pri Piskerniku je načelnik Sav. podružnice g. Kocbek položil venec na krsto, pri Logarju pa je bilo pripravljenih več vencev. Ob 1. uri popoldne je pripeljal Logar krsto v Solčavo na pokopališče. Radi naredbe sreskega poglavarja se pogreb ni smel takoj izvršiti. Zato se je načelnik Kocbek poslovil od Pavleta v imenu odsotnih staršev, Srbskega in Slovenskega planinskega društva in vseh domačinov, ki so pokojnega poznali. Navzoči so bili vsi iskači, vsi Logarjevi, oskrbniki in oskrbnice, letoviščarji in mnogo Solčavanov.

Pokopan je bil dne 19. t. m., poprej je ležal v mrtvašnici.

Nesreče in smrtna kosa med ameriškimi rojaki

V kraju Ely, Minnesotta, se je ustrelil Slovenec Janez Merkun, oče šestih otrok. Mož je obupal, ker je izgubil službo v rudniku. — V Clevelandu se je smrtno ponesrečil Anton Žnidaršič. Na cesti ga je povozil tovor. avtomobil. Umirajočega so prepeljali v bolnico, kjer je čez nekaj ur izdihnil. — V Clevelandu je umrla Alica Toller, stara 27 let. Pokojna je bila rojena v Clevelandu, a je hčerka našega rojaka. — V kraju Ely je avtomobil podrl na tla Janeza Papeža. Voz mu je strl prsni koš in so nezavestnega prepeljali v bolnico. Je malo upanja, da okreva. — V kraju Gilbert, državi Minnesotti, je utonil devetletni sinček našega rojaka Omerze, Anton Omerza. Tragedija je tem večja, ker je pred šestimi meseci Omerzo zadel mrtvoud. — V kraju Ely je doletela tragična smrt Leopolda Kuzmo, rodom iz okolice Črnomlja. Prišel je z nočnega dela domov ter se lotil nekega opravka v pritličju hiše. Nesreča je hotela, da se je dotaknil neizolirane električne žice. Električni tok ga je takoj ubil. Pokojni je zapustil ženo in tri nepreskrbljene otroke. — V Barbetonu, Ohio, je umrla Marija Kranjec v visoki starosti 78 let. — V Chicagu je preminul naš Andrej Miroslavič.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1926.

— **Sprememba v diplomatski službi.** S kraljevim ukazom je imenovan prof. Šajković za častnega konzula v Helsingforsu. — Konzularnim svetnikom pri našem poslaništvu v Pragi je imenovan Ivan Gerasimović, doslej dodeljen poslaništvu v Madridu. — Za tajnika našega poslaništva v Varšavi je imenovan Milovan Prodanović, doslej pri poslaništvu v Tirani.

— **Polovična železniška vožnja za duhovnike.** Glasom najnovejše odredbe prometnega ministrstva bodo uživali duhovniki, ki prejemajo od države draginjske doklade, v bodoče na železnicah iste ugodnosti kakor državni uradniki, to je polovično ceno v pripadojočem razredu.

— **Razkol v Orjuni.** Po znani resoluciji zagrebške Orjune je tudi vodja vojvodinskih Orjun poslal vsem članom centralnega odbora okrožnico, v kateri slika neorjunaško postopanje predsednika centralnega odbodo dr. Leontića in ga poziva, naj takoj odloži svoje mesto in izstopi iz organizacije. Ako tega ne stori, si pridržuje vojvodinska Orjuna proste roke ter bo izvajala konsekvence. Zanimivo je, da so se začeli radićevski listi v zadnjem času sumljivo zavzemati za dr. Leontića, ki je bil po zatrdilu orjunaških krogov v zadnjih dneh večkrat na obisku pri g. Radiću.

— **Medicinski izpiti na zagrebški univerzi.** Kot zastopnik prosvetnega ministra pri drugem in tretjem medicinskem izpitu na zagrebški univerzi je imenovan inspektor ministrstva zdravja v Ljubljani g. dr. Katičić.

— **Šumarski kongres v Zagrebu.** Centralna uprava jugoslovenskega šumarskega udruženja je sklenila, da se vrši letošnji šumarski kongres dne 11. oktobra v Zagrebu. Na kongresu se bo razpravljalo o važnih stanovskih in strokovnih vprašanjih, zlasti tudi o ustanovitvi šumarske šole v Mariboru.

— **Sanatorij za malarične na Cetinju.** Ministrstvo za narodno zdravje zgradi na Cetinju večji sanatorij za lečenje malaričnih. Te dni se je vršila licitacija za oddajo gradbenih del, ki so proračunana na dinarjev 2,280.000. Z zgradbo se prične takoj, tako da bo sanatorij do prihodnjega poletja že dovršen. Sanatorij bo moderno opremljen in poleg pobijanja malarije namenjen tudi za proučavanje te bolezni in načina za čim uspešnejše zatiranje.

— **Ekskurzija nemških vseučiliških profesorjev po Jugoslaviji.** Prihodnje dni priredi večja skupina nemških vseučiliških profesorjev ekskurzijo po Jugoslaviji v naučne svrhe. V Zagrebu jim priredi udruženju jugoslovenskih vseučiliščnih profesorjev svečan sprejem. Iz Zagreba odpotujejo v Dalmacijo, kjer ostanejo delj časa v svrho proučavanja raznih zgodovinskih znamenitosti.

— **Vojaški stipendisti na veterinarski fakulteti v Zagrebu.** Vojno ministrstvo razpisuje 10 mest vojaških stipendistov na veterinarski fakulteti v Zagrebu. Prosilci, ki so dovršili gimnazijo, odnosno taki, ki so že vpisani na veterinarski fakulteti, naj vložijo prošnje do 10. septembra direktno na veterinarsko odelenje ministrstva vojne in mornarice. Stipendisti dobe mesečno 1200 dinarjev, za nabavo knjig za vsak semester še posebej 600 dinarjev in povračilo vseh vpisnih in izpitnih taks, šolnine itd. Prosilci se morajo obvezati, da bodo po dovršenih študijah služili najmanj dvakrat tako dolgo kot veterinarji v vojski, kakor so študirali s podporo ministrstva vojne. Izbrani kandidatje se morajo dne 15. septembra podvreči zdravniškemu pregledu v bolnici I. armijske oblasti v Beogradu in dobijo v to svrho pri pristojnem vojnem okrugu nakazilo za brezplačno železniško vožnjo tja in nazaj.

— **Sprejem reduciranih uradnikov.** Na temelju določil uradniškega zakona so nekatera ministrstva odredila, da se vpokojeni, odpuščeni in sploh reducirani uradniki ne morejo prej ponovno sprejeti v službo, predno uradniki ne predlože točnih podatkov o svojem prejšnjem službovanju.

— **Smrtna kosa.** V Logatcu je umrl sinoči spediter, posestnik, dolgoletni tajnik Posojilnice v Logatcu itd. g. Ivan Sicherl. Dolga bolezen je prestrigla nit življenja možu, ki si je postavil s svojim požrtvovalnim delom in vzornim življenjem med svojimi ožjimi rojaki najlepši spomenik. Pogreb bo v nedeljo ob štirih popoldne na pokopališče v Dol. Logatcu. Blag mu spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje!

— **»Klub ljubiteljev ptičarjev«** opozarja vnovič vse svoje člane na mednarodno razstavo psov vseh pasem, ki jo priredi »Jugoslovenski Kinološki Savez« v Ljubljani dne 8. in 9. septembra 1926 na prostorih ljubljanskega veselejma. Razpored in prijavnice so že razposlane na vse klubove člane. Vodstvo kluba smatra za obveznost, da vsak posamezni član ne le sigurno prijavi svojega psa za razstavo, marveč tudi agitira med svojimi znanci in prijatelji, da bo število razstavljenih psov ptičarjev in španjelov čim večje. Vsakega psa je prijaviti najkasneje do 30. avgusta, da bodo isti objavljeni v razstavnem katalogu. Prijavnice se dobivajo v poslovalnici razstavnega odbora v Ljubljani, Poljanska cesta 3.

— **Za letošnjo jesen obnovi naša domača tovarna čevljev Peter Kozina in Ko., Tržič,** v svojih lastnih prodajalnah zopet prodajo čevljev po amerikanskem sistemu, da postreže svoje konzumente za čevlje dvakrat na leto po izredno znižanih cenah. Prodaja se prične 23. t. m. in traja do vštevši 15. septembra. Opozarjajo se na to ugodno priliko osobito starši šolske mladine. 807-n

— **Proda se po jako nizkih cenah** velika partija raznih gumi izdelkov, in sicer: razni avto in motor plašči, vse vrste zračnic, vinske gumi cevi, cevi za gas, peronospora plošče in cevi, trakovi za cepljenje trt, mašilni krožki (Mannlochband in Dichtung), razni gumi plašči brez vloge, z vlogami, gumi cevi odmeriene za avto in železnice, veliak množina najrazličnejših radirk in podpetnikov, neklerit, električni stikači, kuhinjska posoda, gumi obročki za vozičke itd. itd. Ljubljana, skladišče št. 43, Dunajska cesta 33. Tvrdka Atlante. Javna skladišča. 809-n

— **Na živčih bolnim in duševno potrtim** preskrbi izredno mila prirodna grenčica »Franz - Josef« dobro prebavo, prosto glavo in mirno spanje. Po izkušnjah slovitih živčnih zdravnikov je rabo vode **Franz-Josef** najnujneje priporočati tudi proti težkih obolelostih možganov in hrbteničnega mozga. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 132T

— **Železniška nesreča v Južni Srbiji.** Na tetovski progi v bližini Skopija se je pripetila v četrtek popoldne težka železniška nesreča. Na nekem ostrem ovinku je skočila s tira lokomotiva s tremi vozovi ter padla deset metrov globoko pod nasip. Vozovi in lokomotiva so popolnoma razbiti. Čudno pa je, da nesreča ni zahtevala nobenih človeških žrtev. Razen dveh železničarjev, ki sta zadobila težje notranje poškodbe, se ni noben potnik ponesrečil, a tudi strojevodja in kurjač sta ostala popolnoma nepoškodovana. Pač pa je materijalna škoda zelo velika. Vzrok nesreče je slaba proga.

— **Zlatnike v Zlatorog - terpentinovem milu** so našli: Rozalija Skerles, Rinčetova grapa pri Ljutomeru, Ela Toplikar, Ljubljana, Rimska cesta 9, Cecilija Kosirnik, Ljubljana, Spodnaja Šiška, Cilka Babušek, Marija Snežna, Franja Črepinšek, soproga policijskega nadzornika, Celje, Kristina Centrih, Trbovlje, Klara Božič, Trbovlje II., Ivan Schuler, krojač, Legen pri Slov. Gradcu, Neža Tušek, Cetenarovan pri Javorjih, Marija Vajd, Rečica ob Savini, Frančiška Stern, Kisovec pri Zagorju ob Savi, Marija Jakupović, Zagreb, Savska cesta 60 a, Jelka Bedenković, Karlovac, Joška Kos, Sarajevo, Igitpasina ulica 5, Danica Ivanišević, Split, šolske sestre, Milka Bedenković, Pregrada.

8 septembra 1926.

Iz Ljubljane

—lj **Dobro nam došli!** Danes ob 4.38 popoldne prispejo rumunski novinarji, ki se nahajajo na informacijskem potovanju po Jugoslaviji, z Bleda, kamor so dospeli nocoj ponoči, v Ljubljano. Na kolodvoru jih pozdravijo zastopniki oblasti in ljubljanski novinarji, ki jim razkažejo mesto ter jih povedo na Grad. Zvečer ob 7. bo skupno večerja v restavraciji Zvezda, ob 21.55 pa se odpeljejo gostje z nočnim vlakom na Sušak in od tam v Dalmacijo. Med rumunskimi novinarji so predstavniki najuglednejših rumunskih listov. Tisk je v Rumuniji izredno dobro razvit. Nekateri bukareštanski listi imajo nad 200.000 dnevne naklade. Rumunski tisk in rumunski novinarji uživajo tako doma, kakor v inozemstvu velik ugled. Zato nas poset odličnih predstavnikov rumunskega tiska tem bolj veseli. Upamo in želimo, da bi se odlični gostje v tem žal kratko odmerjenem času svojega bivanja med nami kar najbolje počutili ter odnesli čim lepše spomine na naše kraje in naše ljudstvo. Iskreno nam dobrodošli!

—lj **Zgradba palače čekovnega zavoda v Ljubljani.** Kakor poročajo iz Beograda, je minister pošte in telegrafa dr. Šuperina ustregel želji gospodarskih krogov ter izdal nalog, da se v najkrajšem času prične z zgradbo palače za čekovni zavod v Ljubljani. Kakor znano, bo palača zgrajena na Aleksandrovi cesti poleg Narodnega doma.

—lj **Gna. Ljubica Stiligojeva,** ki je delovala tri leta na naši operi z najboljšimi uspehi, je angaževana za prve mezzo-sopranske vloge na Nar. kazališču v Zagrebu.

—lj **Ljubljanski »Monte Carlo«.** Ljubljanski pohajkovalec nam poroča: V Ljubljani ima vsak park in vsak drevored svoje »stalne goste«, kakor nekatere mestne »oštarije«. Zvezda na primer je centrum mesta. Tam se zbirajo različne branže delavcev, maroderjev in ljubljanskih beračev višje kategorije, med nje se pa pomešajo radi tudi potepuhi in tatovi »po poklicu«. — V šenteperskem parku se zbirajo vsako dopoldne na zelenih klopeh vse drugi možakarji. To je elita starih vojščakov (»garda«), nekaj invalidov iz zadnje vojne in par bivših avstrijskih nemških in nemškutarskih oficirjev, ki v sili tudi »kranjsko špraho« lomijo, kadar nemščine nihče noče poslušati. Toda vse te vojne debate od Napoleona do italijanskega poloma niso nič v primeri s »stalnim gostom« v idiličnem — Monte Carlu! Odkar so dorasle smreke pod tivolskim gozdom in starim Radeckega gradom, obiskujejo ta ljubljanski Monte Carlo izbrani gostje, večinoma člani penzijonistovske garde raznih kategorij, pa tudi raznih — obrazov! Marsikateri ljubljanski filister ali pa pilhar še ni bil v njem, pa vsak tudi vanj ne sme! Kak melan- ali pa alkoholik pa še celo ne! V ljubljanskem Monte Carlu, ki je »zaseden« od zgodnje spomladi do pozne jeseni, sta dve »igralnici«. Ena za — »tarok«, druga pa za »marjaš«. To je promet! Grem oni dan proti mraku iz Šiške proti parku. Naenkrat mi udarijo na uho rezki glasovi: Škis, ven s pagatom, durchmarš s tref - asom! Kdo ima deset tarokov; jaz sem valat! Kibici, jezik za zobmi! — Na to pa pri drugi mizi: »Kdo gre mavšlat, noben? A la »ajmundcvanck! Kaj tiščiš tref - babo!« Pesti tolčejo po mizah, oči se bulijo... Kibici si ravnajo hrbte... Mrak lega na smreke, igralce in karte... Pejmo! In gredo: tarokisti na desno, marjaš - družba na levo. — Monte Carlo se je zopet izpraznil za — en dan!

—lj **Ljubljanski trg.** Danes velik dovoz sadja, zelenjave in drugih živil. Iz okolice, tudi iz oddaljenejših krajev, so kmetje pripeljali okoli 20 voz krompirja. Cene krompirju na debelo 1 do 1.50 Din. Cene ostalim živilom od zadnjega tedna splošno neizpremenjene. Na trgu je bilo mnogo sadja, zlasti bosanskih sliv in domačih češpelj iz okolice in Štajerske. Zato so cene slivam padle in danes notirajo od 3 do 5 Din kg.

—lj **Vreme.** Dne 20. t. m. ob 21. barometer 766.1, termometer 18%, vlažnost 93%. Danes ob 7. barometer 766.2, termometer 766.1, termometer 18°, vlažnost leno. Opoldne barometer 764.6, termometer v senci 22° C, na solncu 26° C, vlažnost 94%. Jasno, soparno.

—lj **Vidovićev klub v Ljubljani** vabi člane na članski sestanek, ki se vrši v soboto 21. t. m. ob 8. zvečer v zadnji sobi Narodne kavarne v Ljubljani. Na sestanku poroča tovariš predsednik Bajuk o prihodnjih učnih tečajih. Pridite vsi in točno! — Interesentom za Vidovićevo dopisno šolo sporočamo, da se otvori s 1. septembrom nov nižji tečaj. Vse informacije daje klubov tajnik Vladimir Kravos, Ljubljana, Narodni dom. Za pismene informacije je priložiti znamke za odgovor. — Tajnik.

—lj **Ljubljanska kronika** je danes dokaj pestra. Policija je aretirala tri ženščine radi vlačuganja, med temi sta dve prijavljeni radi venerične bolezni. — Gospod Anton, dober poznavalec latinskih klasikov, je bil snoči zelo razburjen in je neko gostilničarko, ki mu ni hotela dati pijače, prijel za lase, jih pulil, jo opraskal in vrgel na tla. — Tam v Trnovem sta se dva možakarja obdelovala z lepimi priimki. Premožen posestnik je nagnal delavca z: baraba, potepuh, postopač! Ta pa mu je odvrnil: »Dokler si pri materi, še nisi baraba, pa še boš, ko ti mati umrje!« Refren spopad. In posestnik je baje nasprotniku izbil en zob... Prijavljen je slučaj velike pijanosti in kaljenja nočnega miru.

— **Československá obec** pořádá v nedeli 22. t. m. výlet na ryby a raky do Zaloga. Odjezd vlakem o 14.15 odp., sučasmete se všichni.

—lj **Ples in prosto zabavo** priredi gradbeni odbor Rožnodolskega doma v nedeljo dne 22. t. m. na Strelišču pod Rožnikom. Začetek ob 16. uri. — Salonski orkester. — Vstopnina prosta. Vrši se ob vsakem vremenu.

—lj **Radi renoviranja prostorov** ostane kopališče hotela »Slon« od 24. t. m. do preklica zaprto. 807-n

V nedeljo, dne 22. t. m. vsi na čajno LOTERIJO

v novootvorjeno trgovino k

„Primožu" v Radovljici.

Vsak obiskovalec naj v nedeljo kupi v trgovini pri Primožu v Radovljici en zavojček naše čajne špecialitete za 6 Din, da se prepriča o dobroti naše čajne mešanice, katera bode pri Primožu stalno v zalogi.

Komur je sreča mila, dobi v zavojčku številko, na katero je zadel lep dobitek!

Kdor zadene, naj se zglasi z zavojčkom s priloženo številko takoj pri lastniku trgovine, kjer dobi določeni dobitek. 2381

Ne zamudite ugodne prilike!

Za mnogobrojen obisk se priporoča trgovina

pri Primožu v Radovljici.

Iz Celja

—c **Sprememba posesti.** Trgovec Jože Zabukovšek v Aleksandrovi ulici je prodal svojo trgovino tvrdki Savnik iz Kranja.

—c **Zgradba nove hiše.** Danes lahko zopet zabeležimo vest, za katero imamo tako redko priliko. Čujemo namreč, da namerava vpokojeni podpolkovnik g. Lemaić na starem opuščenem protestantovskem groblju v Aškerčevi ulici zgraditi lepo hišo v slogu vile.

—c **Kopališče »Diana«.** Zadnja poplava je tudi kopališče »Diano« močno prizadela. Kopališče je sedaj zopet urejeno in vabi posetnike. Vse pa na žalost kaže, da s kopanjem letos vsled nestalnosti vremena ne bo več kaj prida.

—c **Nočno lekarniško službo** opravlja ta teden lekarna »Pri križu« na Cankarjevi cesti.

—c **Poslovna vest.** Izvedeli smo, da namerava A. E. G. Union likvidirati svojo celjsko podružnico v palači Jadransko-podunavske banke, ker se ji računi, kakor si jih je prvotno zamislila, niso obnesli.

—c **Tvornica za podkve.** Že svojčas smo sporočili, da namerava tvrdka Peter Majdič v Celju urediti moderno tvornico za podkve. Sedaj doznavamo, da bodo stroji kmalu montirani in pripravljalna dela končana. Zato menda ne bo več dolgo, da začne tvornica obratovati.

Iz Maribora

—m **Kaj vse obljublja minister dr. Šuperina Mariborčanom?** Ob priliki bivanja ministra dr. Šuperine v Mariboru so ga tukajšnji gospodarski krogi povabili na sestanek, na katerem so mu razložili svoje želje in potrebe, ki spadajo v njegov resor. Zlasti so se pritožili nad dosedanjim zapostavljanjem Maribora pri razdelitvi telefonskih central. Na mariborski glavni pošti so že pred dvema letoma adaptirali v to svrho primerne prostore, a avtomatsko centralo je dobil Novi Sad. Gospod minister je obljubil, da bo poskrbel za to, da se ta želja Mariborčanom čimprej izpolni. Obljubil je tudi, da dobi Maribor direktno zvezo z Zagrebom, Beogradom in Prago. Glede nameravanega povišanja poštnih pristojbin je izjavil, da bo povišanje veljalo samo tri mesece ter da se bodo ti poviški stekali v fond za poplavljence. Mariborčani so obljube ministra vzeli na znanje, prepričani pa niso, da jih bo res izpolnil. Imajo namreč z ministrskimi obljubami že preslabe izkušnje...

—m **V znamenju stanovanjske bede.** Na Slomškovem trgu je bila nedavno deložirana vdova pokojnega krznarja Rogine, ki ima skrbeti za pet nedoraslih otrok. Družina je nekaj časa iskala zavetja pri znancih, a končno so se tudi ti naveličali številnih gostov. Sedaj prenočuje vsa družina v mali temni in tesni delavnici pokojnega moža na nekem dvorišču v Gosposki ulici. Ker je vdova obolela, je bil poklican mestni zdravnik, ki je ugotovil, da dotični prostor ni primeren niti za hlev, kamoli za družinsko stanovanje. Vendar pa je Roginova prisiljena, da stanuje tam, kjer ne more nikjer drugod dobiti stanovanja.

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Pred novim šolskim letom

— *Na drž. moškem učiteljišču v Ljubljani* bo vpisovanje v II.—IV. letnik dne 1. septembra od 8. do 10. ure, vpisovanje v II.—IV. razred vadnice po od 10.—12. ure. Od 10. do 12. ure se naj zglase tudi gojenci, ki so bil sprejeti dne 30. junija v I. letnik. Vsak gojenec naj prinese s seboj zadnje izpričevalo. — *Ponavljalni in dopolnilni izpiti* se vrše dne 30. in 31. avgusta po sporedu, ki je objavljen na črni deski. Pismeni *zrelostni izpiti* bodo dne 30., 31. avgusta in 1. septembra dopoldne, ustni pa od 1. do 4. septembra. Šolsko leto se prične dne 5. septembra s slovesno sv. mašo ob 10. — V ponedeljek 6. septembra ob 8. je začetek rednega pouka.

— *Konservatorij in šola Glasbene Matice v Ljubljani.* Ravnateljstvo Glasbene šole in konservatorija Glasbene Matice v Ljubljani vljudno obvešča tem potom vse p. n. interesente, da se vrši vpisovanje v oba zavoda v dneh od 1. do 4. septembra 1926 vsak dan od 9.—12. dopoldne in od 15. do 17. popoldne v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8/I. Pogoji, odnosno ukovina je ista kakor lansko leto in so tozadevne podrobnosti objavljene na razglasni deski v veži poslopja Glasbene Matice v Gosposki ulici št. 8 in v Vegovi ulici št. 7. Redni pouk v vseh predmetih in oddelkih se prične v ponedeljek dne 6. septembra. Gojenci, ki bi se eventualno pozneje priglasili, morajo plačati ukovino za cel mesec september. Poučujejo se sledeči predmeti: splošna glasbena teorija, mladinsko petje, harmonija, kontrapunkt, kompozicija, instrumentacija, nauk o instrumentih, oblikoslovje, glasbena zgodovina, Battkejeva metoda, fizijologija, fonetika, solo-petje, klavir, gosli, vijola, čelo, kontrabas, flavta, oboa, klarinet, fagot, rog, tromba, pozavna in orgle. K vpisu naj pridejo gojenci v spremstvu svojih staršev, seboj pa naj prinesejo zadnje šolsko izpričevalo Glasbene Matice, odnosno zavoda, katerega so posečali.

— **Iz Tržiča.** Šolsko leto 1926/27 se prične na deški in dekliški meščanski šoli v Tržiču v soboto dne 4. septembra ob 8. s službo božjo v župni cerkvi. Vpisovanje bo za vse razrede v sredo 1. in četrtek 2. septembra v ravnateljevi pisarni. Nanovo vstopajoči učenci naj pridejo v spremstvu staršev in naj prineso s seboj zadnje šolsko izpričevalo, rojstni list in potrdilo o cepljenju koz. Pri vpisovanju se sprejemajo tudi priglasi za šolarsko kuhinjo. Razredni in ponavljalni izpiti se začno v ponedeljek dne 30. avgusta po redu, ki je objavljen na oglasni deski ravnateljstva.

— **Pouk na drž. osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani** se začne v sredo, dne 1. septembra. Nekaj rednih gojenk se še sprejme in se lahko vpišejo dne 30. in 31. avgusta.

— Na drž. ženskem učiteljišču v Ljubljani bodo ponavljalni odnosno razredni izpiti v ponedeljek, 30. in torek 31. avgusta, pismeni zrelostni izpiti (iz slovenščine) pa v sredo, 1. septembra, od 8. do 12. ure. Ustni zrelostni izpiti se bodo vršili v petek, 3. septembra od 15. do 19. ure. Slovenska služba božja, h kateri morajo priti vse gojenke in učenke, je v soboto ob 8. uri v cerkvi Srca Jezusovega. V ponedeljek, 6. septembra ob 8. uri se prične redni pouk. Podrobnosti so razvidne iz oglasa v veži šolskega poslopja.

— **Na državni realni gimnaziji v Kočevju,** ki bo letos popolna, se prične šolsko leto 1926-27 z dnem 1. septembra. Vpisovanje učencev za I. razred bo v četrtek dne 2. sept., od 8. do 10., nakar se pričnó sprejemni izpiti. Vpisovanje učencev v višje razrede (II.—VIII.) bo v petek dne 3. sept. od 8. do 12. ure. Otvoritvena božja služba bo v soboto 4. septembra ob 8. uri v mestni župni cerkvi. Redni pouk se prične v ponedeljek 6. sept. ob 8. uri. Ponavljalni in naknadni izpiti se bodo vršili med 24. in 31. avg. po sporedu, ki je objavljen na uradni deski. — Ravnateljstvo.

pride jutri v Elitni kino Matica.

Film

Ljubljanski repertoar

Filmska sezona se po počitniški pavzi zopet oživlja. Matica že igra, Ideal napoveduje otvoritev za prihodnje dni, Dvor pa doslej še sploh ni pavziral. Na repertoarju pa so v prvi vrsti reprize. Podjetja si niso prav upala z novimi programi na dan in so predvajala zgolj cenejše starejše filme. Dvor je polne štiri dni vrtel »Nibelunge«, ki so zopet potegnili, čeprav so bili že dvakrat v Ljubljani. Matica je otvorila sezono z reprizo krasnega filma »Bitka pri Cumimi«. Film, ki je ameriške provenijence, prinaša lepe posnetke gigantske pomorske bitke med Rusi in Japonci, vmes pa je vpletena nežna ljubav male japonske markize do angleškega pomorskega častnika. Nasprotno ameriški mentaliteti konča film tragično. Kot drugi film tekočega tedna daje Matica »Na povelje cara« z Lyo de Putti, »Dvor« pa predvaja »V krempljih prostitucije«.

Kot novost moramo omeniti izredno uspeli »Matica - Journal«. Film je domač izdelek in prinaša razne domače aktualnosti. Prizori z nogometne tekme za kraljev pokal v Ljubljani so prav posrečeni in operater je vjel res lepe momente o prihodu in sprejemu kralja, kakor tudi živahne scene izpred obeh golov. Dalje je posneta kolesarska dirka ASK Primorje ter železniška nesreča v Lazah.

*

Chaplin kot Kristus. Ameriški listi javljajo, da ima Charlie prav resen namen filmati Papinijevo Kristusovo življenje. Chaplin sam bo igral glavno vlogo. Marijo pa lepa Španka Raquel Meller, ki bo igrala tudi Josefino v Napoleonovem filmu Chaplina.

600 km poljubov zaplenjenih. Na Japonskem so včasih silno strogi moralisti. Če tudi se je Japonska v zadnjih letih že zelo modernizirala, še danes ne morejo trpeti poljubov na javnih prostorih, pa tudi v filmu ne. Japonska cenzura v novejšem času zelo strogo cenzurira zlasti ameriške filme, kjer ne manjka scen poljubovanja. Take scene neusmiljeno cenzurirajo. Nek filmski agent je izračunal, da so doslej zaplenili na Japonskem že 600 km poljubov, kar bi dalo film, ki bi se lahko cel teden predvajal.

Črnooka krasotica

LYA DE PUTTI

Sijajni **HANS A. Schlettow**

Izvrstni **Erich Kaiser - Titz**

in še drugi samo prvovrstni igralci igrajo v razkošnem veletilmu iz ruskega dvora

Na povelje cara

Krasna vsebina. Kolosalna režija. Lepi igralci.

Izven programa novi veliki „MATICA - JOURNAL"

1.) Finalna tekma za zlati kraljev pokal Zagreb - Beograd.
2.) Kolesarska dirka „Primorja"
3.) Velika železniška katastrofa pri Lazah.

Predstave točno ob:
4., pol 6., pol 8., 9.

Naš priznano prvovrstni umetniški orkester pod vodstvom prof. E. Feršniga **svira pri vseh predstavah.**

Jutri v nedeljo popolnoma nov ljubavno-pustolovni film Moderna ventilacija.

ELITNI KINO MATICA, najudobnejši kino v Ljubljani. — Telefon 124.

To in ono

Kaj se nam obeta v letu 1927

Neki pariški astrolog-amater je poslal uredništvu «Narodnih Listov» zanimiv dopis, v katerem pravi, da se že več let peča z astrologijo in da je pripravljen izdelati za poljubno vprašanje znanstveno utemeljeni horoskop. Urednik «Narodnih Listov» je posetil dotičnega astrologa in ga vprašal, kaj čaka svet v prihodnjih letih. Astrolog se je poglobil v knjige in račune ter povedal uredniku o usodi sveta, odnosno človeštva sledeče:

«Svetovni horoskop za leto 1926 je v znamenju velikega vpliva planetov Marsa in Neptuna. Prihodnje leto nam obeta podražitev živil, naraščanje brezposelnosti, pobeg, odnosno odstop nekega evropskega kralja, velike rudniške katastrofe, potrese, veliko depresijo v agrarnih krogih in vojaško vstajo na Češkoslovaškem. Dne 3. januarja nastane solnčni mrk. K sreči bo vplival ta mrk samo na tiste kraje, kjer ga bodo videli, t. j. v južni Avstraliji, Južni Ameriki, Indiji, Avganistanu, Albaniji, Bolgariji in Južni Afriki. Vpliv solnčnega mrka bo kritičen za Zedinjene države, katerim prinese vladne krize, boljševizem, socijalne boje, nemire, borzno panika in razne druge nesreče.

V juniju, juliju, avgustu in septembru bo človeštvo zelo nemirno. Letina bo slaba, pojavijo se razne nalezljive bolezni in tudi vojna bo grozila mnogim državam. Francijo čaka vladna kriza in velike finančne težkoče. V horoskopu Zedinjenih držav stoji lunin mrk v opoziciji z Marsom. Ta konstatacija nebesnih teles prinaša nemire, vojno nevarnost in strašne nesreče. Najnevarnejša konstelacija prihodnjega leta je solnčni mrk, ki nastane 29. junija. Ta mrk bomo videli tudi v Evropi. Njegov vpliv bo fatalen za večino evropskih držav. V Evropi nastanejo vladne krize, vojna nevarnost, silni potresi, elementarne nesreče, eksplozije, požari, katastrofe na morju, verski boji in razni drugi nevarni pojavi. Dne 15. julija bo Jupiter v konjunkciji z Uranom. Ta nebesni pojav, ki ga bo videla vsa Evropa, pomeni prokret v zgodovini. V Nemčiji se najbrže obnovi monarhija. Obetajo se finančne krize, povodnji, epidemije, požari, potresi, smrt vodilnih politikov in državnikov in velike perturbacije v gospodarskem življenju. Posebno za Nemčijo je ta konstelacija zelo nevarna.

Horoskop češkega astrologa napoveduje poedinim državam sledeče dogodke: V Franciji se bo finančni položaj nekoliko zboljšal. Za Avstrijo je leto 1927 zelo kritično, ker ji obeta gospodarsko in politično krizo, spremembe v vodstvu države itd. Rusija se bliža nemirom, uporom, bedi in gladu. Tudi Jugoslavijo čakajo težki časi in pogoste spremembe v vladi. Italija bo prihodnje leto svojo moč ojačila, dasi so nekateri mesci tudi za njo kritični. Najboljšo bodočnost napoveduje horoskop Češkoslovaški, ki se bo razvijala v splošnem mirno in uspešno.

50 letnica telefona

Letos poteče petdeset let, odkar je Američan sir Graham Bell izumil telefon. Dne 14. februarja 1876. leta je dobil od ameriškega patentnega urada odobrenje svojega izuma, ki ga je takoj nato razstavil na svetovni razstavi v Filadelfiji. Njegov aparat je bil nameščen v nekem skoraj nevidnem kotu in obiskovalci razstave so hodili brez zanimanja mimo. Še le proti koncu razstave je zbudil njegov izum večjo pozornost. Pred aparatom se je namreč ustavil takratni braziliski cesar don Petro. Poznal je Bella osebno kot vzgojitelja gluhonemih. Bell je bil namreč po poklicu profesor vokalne fiziologije na univerzi v Bostonu. Don Pedro je hotel izkazati učenjaku svoje spoštovanje in se je malo podrobneje zanimal za njegov izum. Ko je ves bled odložil slušalo, je razburjen vzkliknil: «Za Boga svetega, pa ta aparat vendar govori!» To je vzbudilo med obiskovalci seveda velikansko senzacijo in zanimanje. V zadnjih dneh razstave se je kar trlo občinstva krog Bellovega aparata, ki «govori». Vest o novem izumu se je kmalu raznesla po vseh večjih mestih.

Leto dni pozneje so preizkušali novi izum v Parizu. Prvi telefon v javnem prometu pa je bil uveden v Lomelu v državi Massachusset. Telefonska mreža je obsegala 45 abonentov. V Parizu je bil instaliran prvi telefon še le dve leti pozneje. Toda med Američani in Francozi je še dandanes spor radi telefona. Oba naroda si namreč lastita slavo te iznajdbe. Sir Bell je imel po francoskem zatrdilu predhodnika v osebi Charlesa Boursella, o katerem zatrjujejo Francozi, da je prvi izumil telefon. Dvajset let pred Bellovim izumom je napisal v listu «L' Illustration» (26. avgusta 1854) članek o električni transmisiji govora. Članek je podpisal samo s svojimi začetnicami. Bourseull je bil mlad poštni uradnik in si še ni upal stopiti s polnim imenom pred javnost. Svoj članek in mali model zamišljenega aparata je poslal poštni direkciji s prošnjo, naj ga preizkusijo. Toda poštna uprava mu je vrnila njegove «neumnosti» in mu v odgovoru priporočila, naj se v bodoče bavi z «resnimi» stvarmi. Mladi uradnik se je bal za svojo službo in se je vestno ravnal po navodilih svojih predstojnikov.

Tako je birokratski odgovor zadržal dandanes tako važen izum telefonije za celo četrt stoletja. Učenjaki so se sicer zanimali za članek v «L' Illustration», toda zadeva je kmlau zaspala. Zato trde Francozi, da je Bell skoraj gotovo poznal Boursellov članek, ki je leta 1872 izšel tudi v Nehyorku, in da ga je brškone izkoristil za svoj izum. To naziranje je v nekem procesu potrdilo tudi ameriško vrhovno sodišče. Kakor poročajo francoski listi, bo francoska vlada letos o priliki 50-letnice uporabe telefona postavila sinu svojega naroda spomenik v Saint Ceru, kjer je leta 1912 v siromašnih razmerah umrl. V bodoče namerava obhajati Francija vsako obletnico njegove smrti na slovesen način. A tudi Američani nočejo popustiti in se pripravljajo na slovesno proslavo 50-letnice Bellovega izuma.

Novi pariški Landru

Pariška policija je napela vse sile, da pojasni zagonetni umor mlade telefonistke Beulaguetove, ki jo je umoril znani industrijalec in milijonar Guyot na izletu v pariško okolico. Guyot, ki ga smatrajo vsi morilcem mlade devojke, se skriva v Parizu in skuša spraviti policijo na napačno sled. Svoje prijatelje bombardira s pismi, v katerih prisega, da je nedolžen. Policija je našla anonimno pismo nekega šoferja, ki priznava, da je vzel telefonistko v avto in jo umoril. To pismo je pisal Guyot. V sredo zvečer je bila policija obveščena, da sedi v nekem lokalu blizu Panteona gost, čigar zunanjost se ujema z morilčevim opisom. Ko so pa stopili detektivi v dotični lokal, je zagonetni gost že izginil.

Dosedanja preiskava je dognala, da je imela umorjena telefonistka že tri leta ljubavno razmerje z Guyotom. Morilec je odšel po svojem zločinu v podstrešno sobico svoje žrtve, kjer je mirno prespal noč, zjutraj pa pobegnil. Zločin je vzbudil domnevo, da sta tudi obe prvi dve Guyotovi ženi umrli nasilne smrti. Njegova prva žena, bogata Madgeleine Recouvrex iz Monceaua, se je vrnila l. 1919. z izleta po Vogezah kot truplo. Najbrže jo je Guyot med vožnjo v avtomobilu umoril. Tudi njegovo drugo ženo, mlado vdovo po nekem francoskem častniku, je doletela avtomobilska nesreča na Azurski obali. Pariški listi pišejo o Guyotu kot o drugem Landru, ki si je izbral drugačno metodo za žrtve svojega nizkotnega instinkta.

Nekaj o poljubih

Ne bomo zapisali nič pohujšljivega, kar v pomirjenje srbnih mamic in očetov kar v naprej povemo. Zabeležiti hočemo samo zanimive beležke ameriškega leksikografa Franza Vizetellyja, ki definira poljube takole:

V javnem življenju obstojajo poljubi, ki jih predpisuje zakon, dvorska etiketa ali religijozni obred. V privatnem življenju je bil poljub še do pred kratkim omejen na pozdravne ceremonije med stariši in otroci in na takozvani ljubavni poljub. Poljubljanje rok poteka po neki rimski anekdoti od prebivalcev grškega otoka Kos. Pri židih je veljal poljub na brado starega moža kot znak posebnega spoštovanja. Starim poganom so nalagali pobožni obredi, da so ob praznikih poljubovali kipe dotičnega boga. Ta navada je prešla tudi v današnjo moderno dobo, kjer še vedno obstoja običaj poljubovanja svetih podob itd.

Pri starih Rimljanih je igral poljub veliko vlogo. Če je ženin poljubil svojo nevesto pred poroko, je ona s tem pridobila pravico do polovice njegovega premoženja. Ženski svet se bo gotovo zavzemal za to, da se ta običaj tudi v naši sodni praksi zopet uvede. (Moški pa bi v tem slučaju kaj kmalu obubožali!)

Končno še učeni mož ugotavlja, kateri poljubi so najpogostejši in pride do zaključka, da zavzemajo prvo mesto ljubavni poljubi, za katerimi vse ostale vrste daleko zaostajajo.

Zločin v kokainski beznici

Dasi je prodaja in razpečavanje kokaina po vseh državah zabranjeno ter se strogo kaznuje, cvete kkupčija s tem demonom človeštva uprav klasično. Dočim je sedež kokainistov v Ameriki San Francisco, se zdi, da je v Evropi Pariz zatočišče kokainistov, kakor tudi gnezdo neštevilnih kokainskih beznic.

V eni takkih pariških beznic se je pretekle dni odigrala krvava drama, ki je kakor dosedaj še vedno nepojasnjeni umor plesalke Delage, razburil vso pariško javnost. Pozorišče krvnega in zavratnega dogodka je bila kokainska beznica bogatega Colmana. Beznica se nahaja v neki zakotni ulici 19. okraja. Poslopje je na videz staro in zamazano in pač ne bi nihče sumil, da se nahaja v njem razkošno opremljeno zabavišče. Toda v drugem nadstropju se nahaja obširna dvorana, ki se odraža v bujnem orijentalskem razkošju. Po stenah težke perzijske preproge, na tleh prekrasne blazine, pripravljene za goste, ki prihajajo v posete mojstra Colmana. Dvorana je bila že pozorišče neštevilnih orgij, morda tudi tragedij in dramatičnih prizorov in je bilo shajališče raznih eksotičnih gostov iz daljnega vzhoda, posečali pa so mojstra Colmana tudi Parižani, strastno vdani kokainu.

Pred dnevi se je ustavil pred beznico avto, iz katerega so izstopili trije neznanci, dva očividno Parižana, tretji pa je nosil fes. Noč je poekla burno, šampanjec je tekel v potokih in končno so bili gostje omamljeni. Okoli polnoči je v soseščini stanujočega trgovca Tissova vzbudil glasen kkrik, nato je bilo čuti pokanje šampanjskih steklenic, v zgodnjih jutranjih urah pa je prihajalo iz dvorane zamolklo hropenje. V temni noči se je odigrala grozna tragedija.

Drugo jutro sta se na policiji pojavila dva gospoda. Bila sta naša znanca, ki sta ovadila, da pogrešata svojega znanca Ibka Mohameda Ben Mehanda. Izpovedala sta, da sta bila z njim vred pri Colmanu. Zapustila sta kokainski brlog okoli 4. zjutraj, o Turčinu pa ni bilo sledu. Colman jima je svečano zatrjeval, da je Turčina že zvečer odpravil domov.

Policija je takoj dirigirala dva detektiva v zakotno ulico. V beznici sta agenta akoj odkrila grozen zločin. V mlaki krvi je ležal na krasni perzijski preprogi Turek, poleg njega mlada žena. Mrvec se je krčevito oprijemal vratu neznanke. Pozvan je bil zdravnik, ki je ugotovil Turkovo smrt, mlada plesalka pa je bila še pri zavesti. Priznala je, da jo je Colman nagovoril k umoru bogatega Turčina. S kuhinjskim nožem je zavratno napadla trgovca, v nastali borbi pa ga je nato zabodla.

Še nekaj o ameriškem zavarovanju

Že zadnjič smo poročali, da se dogajajo v ameriških zavarovalnicah zanimive reči. Zavarovanje prstov (Paderewski, Kubelik) ali nog (znamenite plesalke) je nekaj vsakdanjega. Zadnje čase se je pa vdomačila v Ameriki navada, da ljudje zavarujejo ne le lepoto, marveč tudi zvestobo. Tako je sklenil nedavno plesalec Dave Murray pred poroko s plesalko Hildo Lee zavarovalno pogodbo, v kateri je določeno, da mu mora zavarovalnica izplačati 20.000 dolarjev, ako izgubi plesalka lepoto obraza, ako si pohabi noge, ali pa se preveč zredi. Ako bi ga zapustila, dobi plesalec še 20.000 dolarjev. Za to zavarovanje mora plačevati letno 624 dolarjev. Komaj pa je minilo leto dni, se je Murray poročil s Hildo in hotel pogodbo odpovedati, da bi mu ne bilo treba plačevati visokih prispevkov. Toda praktična plesalka se je temu odločno uprla. In tako mora Murray še nadalje plačevati prispevke za zavarovano zvestobo, lepoto in mikavnost svoje soproge.

Mnoge plesalke so si zavarovale celo ušesa. Znamenita pariška plesalka Mistinguette ima svoje krasne nožice zavarovane za 1 milijon dolarjev. Ameriška filmska igralka Cecil Evandova si je zavarovala noge za 100 tisoč dolarjev, Rusinja Vera Namčinova pa za 150 tisoč dolarjev. Njena zavarovalnina je združena s klavzulo, da zavarovanje ni veljavno v Rusiji, Poljski, bivši Avstro-Ogrski, Nemčiji, Turčiji in na Irskem. Claire Lynchova je zavarovala oči in vrat za 40.000 dolarjev, Blanche Cavittova nos za 50.000, Paderewski roke za 50.000 dolarjev, poleg tega pa še vsak prst posebej za 5000 dolarjev. Znani filmski igralec Charlie Chaplin si je dal zavarovati noge za 70 tisoč dolarjev.

Sličnih originalnih zavarovanje je v Ameriki vse polno. Pri tem služijo zavarovalnice lepe denarce, pa tudi zavarovanci pridejo na svoj račun, ako se jim kaj pripeti.

*

× *Splošna plavalna dolžnost.* Pri nas imamo splošno vojaško dolžnost, na Švedskem pa nameravajo uvesti splošno plavalno dolžnost. Švedska je večinoma obmorska dežela, in Švedi so sicer navdušeni plavači, vendar pa tudi na Švedskem mnogo ljudi ne zna plavati. Samo letos je radi tega baje že več sto ljudi utonilo. Da se preprečijo take nesreče, je vlada uvedla v vse ljudske šole obvezen pouk v plavanju. V nižjih razredih se uče plavanja s pomočjo raznih aparatov, višji razredi pa morajo brez usmiljenja v vodo. Tudi državni uradniki se morajo v določenem roku priučiti plavanju, ki bo v bodoče tako strog pogoj za sprejem v državno službo, kakor pri nas znanje državnega jezika. Vsi, ki se v določenem roku ne bodo naučili plavanja, bodo odpuščeni odnosno upokojeni.

× *Novorojenčka v Dunav* je vrgla v sredo na Dunaju neka ženska, skoro gotovo otrokova mati. Neki ribič jo je opazoval, ko je spustila s samotnega obrežja v vodo večji zavitek; a predno je mogel do nje, je že izginila. Potegnil je nato iz vode zavojček in videl, da se ni varal, ko je slutil zločin. V zavojčku je bilo namreč novorojeno dete. Zločinke še niso izsledili.

× *Deviška mati.* Dunajsko sodišče je razpravljalo te dni o neki alimentacijski tožbi. Razprava je vzbudila zato posebno pozornost, ker je zdravniško spričevalo pokazalo, da je imela mati še potem, ko je bila že noseča, vse telesne znake devištva, tako da zdravniki dolgo niso mogli verjeti, da je v blagoslovljenem stanju. — Druga zanimivost razprave je bila v tem, da je obtoženec odločno zanikal očetovstvo. Sodnija je radi tega odredila krvno preskušnjo otroka in osumljenega očeta in preskušnja je ugotovila, da je obtoženec res otrokov oče. Plačevati bo moral alimente, čeprav še zdaj taji svojo krivdo.

Verski boji v Mehiki

Mehikanski predsednik Calles energično nadaljuje svojo borbo proti prevladujočemu vplivu cerkve. Brezobzirno zatira vsak odpor in izvaja svoje dekrete, ki naj izločijo cerkev iz javnega življenja. Calles si je v dveh letih svojega prezidentstva ustvaril malo, a dobro disciplinirano in izborno oboroženo armado, ki ga brezpogojno podpira. Zato je danes neomejen gospodar Mehike, kar je bilo pred njim le malo predsednikov. In res pod njim še ni bilo nobenega večjega upora, kar za Mehiko, to klasično deželo vstaj in prevratov, mnogo pomeni. Todi v sedanji verski borbi stoji armada trdno na strani predsednika, ki bi sicer najbrž ne bil tako nepopustljiv.

Gornja slika kaže predsednika Callesa v družbi njegovih vodilnih generalov.

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

dne 15. avgusta 1926.

		Razlika v primeri s stanjem dne 8. avgusta.
AKTIVA:		
Kovinska podlaga	391.5	
posojila	1423.1	+ 32.7
račun za odkup kronskih novčanic	1151.9	
račun začasne razmenjave	355.3	
državni dolgovi	2966.3	
vrednost državnih domen	2138.3	
saldo raznih računov	182.0	— 24.9
Skupaj	8.603.8	
PASIVA:		
Od glavnice vplačano	30.3	
rezervni fond	7.7	
novčanice v obtoku	5.446.7	— 18.4
državni račun začasne izmenjave	305.5	
državne terjatve po raznih računih	59.2	+ 27.5
razne obveznosti	488.1	— 1.7
državne terjatve za zastavljene domene	2.138.3	
ažijo za nakup zlata	83.0	
Skupaj	8.603.8	

Obrestna mera ostane neizpremenjena. Obtok novčanic se je zmanjšal od zadnjega izkaza za 18,400.000 Din.

Pokrajinska razstava „Ljubljane v jeseni"

»Ljubljana v jeseni« kot specifično slovensko - pokrajinska razstava naj poda sliko naše domače civilizacije, deloma pa tudi kulture. Ta pokrajinska revija naj prikaže plodove slovanskega dela; ne samo dela industrijalca, obrtnika in trgovca, ampak delo slovenske pokrajine sploh. »Ljubljana v jeseni« naj prikaže ono, kar je samoniklega pri nas, kar je vzrastlo na naših tleh, kar se je pri nas razvijalo, zboljševalo in procvelo. Če so naši prosluli velesejmi manifestacija naše industrijske in obrtniške marljivosti in iznajdljivosti in dokaz gibčnosti našega trgovca, če so velesejmi izraz ekspanzije naše industrije in obrti v druge dele naše širše domovine in inozemstva, potem naj služi jesenska pokrajinska razstava naši ožji domovini v bodrilo, oduševljenje in pouk.

Dolžnost vsakega Slovenca, ročnega in duševnega delavca, mladega in starega je, da poseti to razstavo, ki je prirejena s tolikšno ljubbeznijo, da bo vsakomur vzbudila samozavest in vero v slovensko marljivost in inteligenco.

Razstava je nameščena na ljubljanskem velesejmu in obsega 40.000 m².

Kmetijska razstava obsega strokovno poučni oddelek, mlekarstvo, kmetijske stroje in orodje, vino, in dne 5. septembra razstavo plemenskih konj.

Vrtnarska razstava prikazuje delo največjih ljubljanskih umetnih in trgovskih vrtnarjev. Paviljon, ki obsega čez 1000 m², prostora, je izpremenjen v krasen eksotični vrt.

Umetniška razstava je to pot prvič zbrala vse slovenske upodabljajoče umetnike pod en krov. 45 razstavljalcev - umetnikov se bo kosalo za priznanja z nad 500 deli v olju, temperi, pastelu, akvarelu, risbi, grafiki, silhueti, mavcu, kamnu, bronu, lesu.

Priznano dobro organizirana higijenska razstava je popolnoma preurejena in bo gotovo vzbujala največje zanimanje.

V posebnih paviljonih so nameščeni avtomobili, radio razstava, ki jo je priredil ljubljanski Radio - klub, in industrijski proizvodi.

Dne 5. septembra se vrši na velesejmskem prostoru razstava plemenskih konj, kjer so zastopani najlepši žrebci, kobile z žrebeti, zaskočene kobile in dve do treletne žrebice.

8. in 9. septembra pa se vrši mednarodna razstava psov vseh pasem, ki jo priredi Jugoslovenski kinološki savez.

Pokrajinsko razstavo, ki se vrši pod visokim protektoratom Nj. Vel. kralja, bo posetilo gotovo veliko število posetnikov iz cele države. Sprejeli jih bomo s pristno slovansko gostoljubnostjo in željo, da odidejo z vtisom, da živi tudi sicer najmanjše naših bratskih plemen, ki pa ima po svoji resnosti in delavnosti pravico, da se ga upošteva in ceni kot enakovrednega našim južnim bratom Srbom in Hrvatom.

*

—g **Za pokrajinsko razstavo »Ljubljana v jeseni«** od 4. do 13. septembra 1926 so pripravljalna dela v najboljšem teku. Na novo se preurejajo razstavni paviljoni za posamezne razstave, ki bodo sila zanimive in poučne. Z ogledom razstave bodo prišli na svoj račun obiskovalci vseh stanov in poklicev. Isto tudi ljubitelji dobre kapljice, ker bo tudi pri tej prireditvi odprt vinski oddelek, znan iz ljubljanskih velesejmov. Samo da bo to pot nudil še več izbranega tu pestrega razvedrila. Razstava se otvori v soboto dne 4. septembra ob pol 10. uri dopoldne. Legitimacije so že v prodaji pri vseh večjih denarnih zavodih, trgovskih in tujskoprometnih ustanovah; dobe se tudi pri župnih uradih, županstvih in podružnicah Kmetijske družbe. Legitimacija stane 30 Din in daje pravico na poljuben vstop v vse razstave ter na polovično vožnjo po železnici.

Najboljši in najtrpežnejši češki
čevlji TIP-TOP in BALY-ŠVICA
se dobe le v trgovini **ŽIBERT,** Prešernova ul.

—g **Zagrebški velesejem** ima doslej vseskozi beležiti povoljen obisk. Doslej je posetilo sejem nad 15.000 oseb. Mnogo interesentov prihaja iz Bosne, Črne gore, Južne Srbije in Dalmacije, a tudi iz inozemstva prihajajo številni kupci, ki kažejo letos posebno zanimanje za naše domače izdelke, zlasti za izdelke naše lesne industrije ter za živežno-industrijske izdelke. Zelo lepa je razstava grafične stroke, ki nudi ob enem lep pregled napredka. V nedeljo se bo vršilo na periferiji mesta poskusno oranje z motornimi plugi, traktorji itd., za kar vlada posebno med kmetovalci veliko zanimanje.

—g **Važno za živinorejo.** Pisarna mariborskega velikega župana opozarja vse živinorejce, da velja za prevoz plemenske živine na drž. železnicah kraljevine SHS ugodnost znižanega prevoza po tarifnem razredu II. mesto I. Znižanje znaša okroglo 30 odstotkov. Tu se računa vozarina najmanj za 1000 kg, dočim se mora plačati za drugo živino najmanj za 1200 kg. — Kdor hoče biti deležen te olajšave, mora predložiti posebno potrdilo po predpisanem obrazcu. Od tega so pa oproščene vse tuzemske kmetijske korporacije. Podrobna pojasnila lahko vsakdo dobi pri živinorejskem referentu (drž. ekonom odnosno uradni veterinar) pristojnega sreskega poglavarja.

—g **Monopolizacija šolskih zvezkov.** Ministrstvo prosvete je z razpisom z dne 6. julija 1926 S. N. br. 679 odredilo, da se morajo na vseh šolah porabljati za pismene šolske naloge samo zvezki državne izdaje. Proti tej odredbi so gospodarski krogi v interesu produkcije in trgovine s šolskimi zvezki zavzeli odločno odklonilno stališče. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je s posebno spomenico naprosila merodajne faktorje, da se ukine omenjena odredba. Na to spomenico je dobila dne 19. avgusta t. l. obvestilo od velikega župana ljubljanske oblasti, da je ministrstvo prosvete brzojavno odredilo, da se uvodoma omenjeni razpis do nadaljne odredbe ne izvršuje.

—g **Praški jesenski velesejem.** V dneh od 29. avgusta do 5. septembra se vrši v Pragi kot vsakoletno jesenski praški vzorčni velesejem, ki obeta biti ne le tako obiskan kot dosedanji, temveč po svojem obsegu še mnogo obširnejši. Sejem si pridobiva dominantno pozicijo v Srednji Evropi ter se lahko trdi, da se kot tak ohrani za posredovanje in pospeševanje trgovine z industrijskimi izdelki slovanskih držav. Ne zamudite torej prilike obiskati ga. Legitimacije, ki upravičujejo do brezplačnega čsl. vizuma na potnih listih ter na znatne popuste na železnicah kraljevine SHS, Republike Avstrije in Čehoslovaške prodajata častno zastopstvo Konzulat Češkoslovaške Republike v Ljubljani, na Bregu ter tvrdka »Verac trg. z. z o. z., Ljubljana, Aleksandrova cesta 8. 806-n

—g **Dobava volnenega blaga za albansko vojsko.** V pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je interesentom na vpogled oglas glede dobave volnenega blaga za albansko vojsko (rok za vložitev ponudb 31. avgusta 1926).

Sezijsko prodajo po amerikanskem sistemu obnovi zopet za letošnjo jesen domača tovarna

PETER KOZINA & Co., Tržič

Prodaja se od 28. avgusta do vštevši 15. septembra velika zaloga vsakovrstne obutve za dame in gospode, posebno pa ostanki posameznih parov za šolsko mladino, najboljše kvalitete, po izredno znižanih cenah samo v lastnih prodajalnah

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 1 in Breg št. 20.

ZAGREB, Račkoga ul. 3. **BEOGRAD, Knez Mihajlova 44.**

Barvne trakove, ogljeni, povoščeni, kopirni papir, hektografični zavitki in druge potrebščine pri **LUD. BARAGA,** Ljubljana, Šelenburgova ulica 6 Telefon 980

Kabinet s hrano
v sredini mesta, se takoj odda solidnemu gospodu. — Električna razsvetljava, kopalnica. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2380

Slikarskega pomočnika
mladega, dobro izučenega, sprejmem takoj. Stanovanje v hiši. — Potnina povrnjena. — Božičnik, Zagreb, Savska cesta 15. 2382

Dva dijaka ali dijakinji
se sprejmeta na hrano in stanovanje. Ponudbe na upravo lista pod „Dobra hrana/2374.

Učenka 15 let stara,
močna in pridna se želi učiti v trgovini z mešanim blagom, naraje na deželi, da bi imela stanovanje in hrano v hiši. Ponudbe na upravo lista pod „Trgovina" 2386

Parcela na lepem kraju
v Selu se takoj proda. Ponudbe na upravo lista pod „Parcela".

Absolventinja
trg. šole, zmožna slov. in nem. jezika, strojepisja ter vseh pisarniških del, išče službe. Gre tudi en mesec brezplačno. Ponudbe na upravo lista pod „Praktikantinja-2359".

Najboljša **kolesa** so **GRITZNER** in **šivalni stroji** za obrt, dom in industrijo. **JOSIP PETELINC, Ljubljana.** **Pouk** šivanja in umetnega **vezenja** brezplačen.

Najnižje cene! **Tudi na obroke!**

Žagovodjo
— iščem za vodstvo vodne žage, ki se razume na venecijanki in polnojarmenik, brušenje žag ter vse opravke na žagi ter ki je že delal na turbino in na vodno kolo. Naj se tudi nekoliko razume na električno razsvetljavo. — Reflektiramo samo na prvorazredne mojstre. — Ponudbe z označbo plače na: Pilana Pere Gnječa, Sjetlina, Bosna. 2331

RADIO
aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje štev. 5

STAMPILJE T. RABIČ Ljubljana KOLODVORSKA UL. 28

2396

Ravnateljstvo „Posojilnice v Logatcu" sporoča vsem zadružnikom, da smo danes izgubili dušo logaške posojilnice, gospoda

Ivana Sicherla

ki je bil zadrugi 31 let požrtvovalen tajnik.

Pogreb bo v nedeljo, dne 22. avgusta t. l. ob 16. uri v Dol. Logatcu.

Ohranimo vzor-možu za njegovo nesebično in neumorno delovanje najlepši in trajen spomin.

2393

Biser Štajerske

KOPALIŠČE GLEICHENBERG

odlično za
KATAR, NADUHO, EMFIZEM,
BOLECINE SRCA.

Najlepše jesensko bivanje. — Milo podnebje. — Za prospekte se obrnite na Kurkommission.

Stanovanje
dveh sob, kuhinje išče miren par v novi ali stari hiši. Ponudbe na upr. lista pod „Plačam dobro/2360"

Proda se takoj
kuhinjska oprava in železna postelja. Ponudbe na upravo lista pod „Cena nizka/2375".

Stare kovine
vseh vrst plača najbolje Strzalkovsky, Zagreb, Medulićeva ul. 20. 135/T

Jedilnica
iz trdega lesa, dobro ohranjena, radi selitve takoj naprodaj. — Dopisi pod «Jedilnica/2343» na upravo «Slov. Nar.».

Zamenjam
stanovanje dveh sob, kuhinje in pritiklin v Vodmatu z enakim v mestu. — Dopise pod «Zamena 2340» na upravo «Slovenskega Naroda».

Josipina Sicherlova obvešča vse sorodnike, prijatelje in znance, da je izgubila danes ob pol 24. uri po dolgi in mučni bolezni plemenitega moža, nepozabnega soproga, gospoda

Ivana Sicherla

spediterja, posestnika itd. v Logatcu.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 22. avgusta t. l. ob 16. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Dol. Logatcu.

Sladko spavaj spanje pravičnega in prejmi zasluženo plačilo za ves trud in skrbi, katerih je bilo polno Tvoje vzorno življenje.

V LOGATCU, dne 20. avgusta 1926.

Brez posebnega obvestila.

Zahvala.

Ob prebridki izgubi našega iskrenoljubljenega očeta, starega očeta, brata, strica, svaka in tasta, gospoda

Jakoba Zalaznika

izrekamo tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so na katerikoli način izkazali sočutje in sožalje nam, pokojniku pa ljubezen in zadnjo čast s tem, da so ga v tako nadvse častnem številu pokropili in spremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala pa bodi izrečena g. dr. Pavlu Avramoviču, zdravniku v Ljubljani, za požrtvovalno skrb in nego, s katero je stal nepozabnemu pokojniku tekom dolge bolezni na strani, čč. duhovščini za spremstvo pri pogrebu, osobito župniku g. Barletu za njegove tolažilne obiske med boleznijo, dalje čč. sestrama usmiljenkama za njih velik trud in neumorno postrežbo.

Dalje nas veže dolžnost posebej zahvaliti se gg. zastopnikom Velikega župana, gerentskemu svetu ljubljanskemu, predsedstvu dež. sodišča in notarske zbornice, načelstvu gostil. in kavar. zadruge v Ljubljani, načelstvu pekovske in slaščičarske zadr. v Ljubljani. Sokolskemu Sav. ter Sokolskim društvom ljubljanskim, Št. Jakobskemu naprednemu in gospodar. društvu S. D. S., Št. Jakobskemu gledal. odru, predsedstvu Lovskega društva, Pevski zvezi v Ljubljani ter organizaciji natakarjev za častčečo udeležbo pri pogrebu in poklonjene prekrasne vence, gg. pevcem raznih pevskih društev za genijivi žalostinki, končno vsem pokojnikovim prijateljem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem naša najprisrčnejsa zahvala!

2400 **Globoko žalujoči ostali.**

92 a

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskomot in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Brzojavke: Kredit, Ljubljana Telefon 40, 457, 548, 805 in 80

J. Stjepušin
—Sisak—

preporuča najbolje tambure, žice partiture, škole ostale potrebštine za sva glazbela. Odlikovan na pa-
2-T riskoj izložbi. — Cjenici franko

Lepa vinska klet 2376
z 11 hramnimi sodi za 326 hl vina se odda v Spodnji Šiški. Vpraša se pri tvrdki Knez, Ljubljana, Gosposvetska 3.

Najnovejši epohalni izum petrolejska plinska svetilika,
„AIDA" z Auerovo žarnico

200-500
sveč moči.
Krasna bela luč
Neznatna poraba petroleja
Sveti kakor elektrika!
„AIDA"
se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvorišč, vrtov itd. **„AIDA"** je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekte! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma
v 3-I
SVARC i drug
ZAGREB, Preradovičeva ulica 1
— Iščemo zaupne zastopnike —
— Zahtevajte takoj prospekte! —

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica
Ivan Bricelj, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gosposvetska c. 2
(dvorišče kavarne „Evropa")
Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerne. 78-T

!Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga **kemično snaženje** in vsakovrstno **barvanje oblek.**
ANTON BOC 68-T
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6
I. nadstr. Glince-Vič 46

ŠTAMPILJE
pečate
graverstvo, etikete
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 19

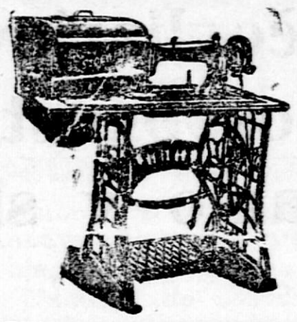
Sostanovalka
se sprejme na dobro domačo hrano in stanovanje. Ponudbena upr. lista pod „Din 700"/2367

„Pritlična hiša,
velik vrt, travnik, na zelo lepem mestu na Dolenjskem v bližini žel. postaje se radi selitve ugodno proda. Kupec dobi takoj stanovanje 2 sob in kuhinje. Dopisi na upravo lista pod „Pritlična hiša" 2358

Posojilo Din 1500
išče uradnik proti mesečnemu odplačilu Din 300 in obresti. Dopise na upravo lista pod „Takojšnje posojilo" 2365.

Za opremo tvornice za sukno
v Jugoslaviji odda tretjino udeležbe čsl. tvorničar, ki bo preskrbel dve tretjini potrebnega kapitala. Ponudbe pod „Zukunft" na inseratni kancelář Praha II., Václavské náměstí 45. 2349

LOKOMOBILI
MOTORI DIZEL I SAUGGAS
GATERI PINI & KAY KOMPL. PILANE
POVOLJNI PLAĆEVNI USLOVI
Braća FISCHER D. D.
ZAGREB, Pantovčak 1b. 125 T

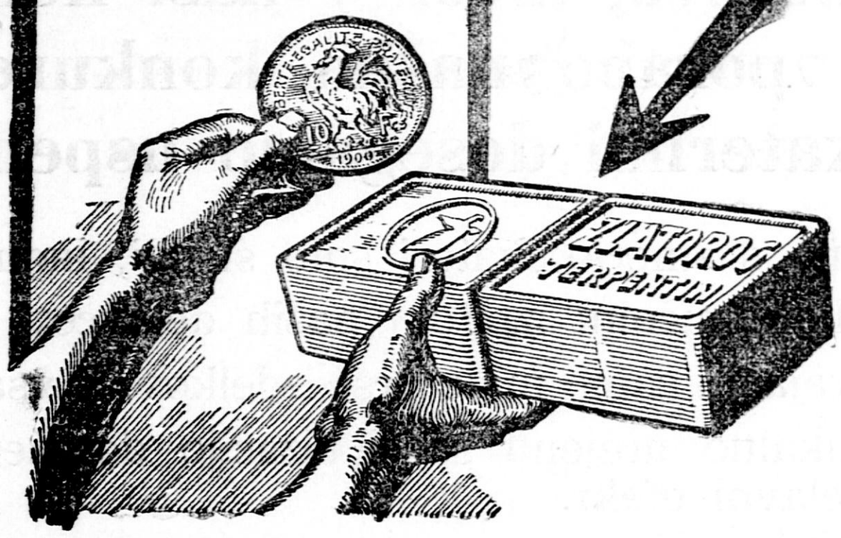
15 letno jamstvo
najpopolnejši STOEWER šivalni stroji s pogrezljivim transporterjem (grabeljc) i z enostavnim premikom je pripravljen za štopanje, vezenje ali šivanje
LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ulica 6/1.
Telefon št. 880 219-L

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani :-: prodaja 21-T
:: premog ::
iz slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo
inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoskovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete
Naslov: **PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/I**

Stari kolesarji priporočajo le
„Puch" - kolesa
zato jih večina pridno kupuje le pri tvrdki
Ign. Vok, Ljubljana
Tavčarjeva (Sodna) ul. 7
Nizke cene! 117 T **Tudi na obroke!**

ZLATO
vsebuje v Vaši roki se nahajajoče
Zlatorog-terpentinovo milo!
V vsak tisoči komad se vpreša en zlatnik po 10 frankov.

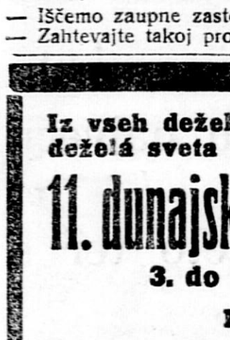
Poskusite, kupite komad pristnega Zlatorog-terpentinovega mila in prepričajte se o njegovi neprekosljivi kakovosti!

Mogoče, da najdete pri pranju tudi Vi zlatnik!

Iz vseh dežel Evrope prihaja blago, **iz vseh dežel sveta** prihajajo kupovalci na — —
11. dunajski mednarodni semenj
3. do 12. septembra 1926
Kje se ustavite?
Posebne prireditve: Mednarodna razstava motornih koles — Semenj za premog — Tehniške novosti in iznajdbe — Razstava pohištva s posebnim oddelkom: Oprava za mala stanovanja.
- - Semenj za radio - -
(Sejmska palača 3. do 19. septembra 1926)
Brez vizuma na potnem listu. S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prestop meje v Avstrijo. Znižanje voznine na avstrijskih in inozemskih železnicah in na Dunavu. Pojasnila vseh vrst in sejmske izkaznice se dobivajo po 40 Din pri:
Wiener-Messe A. G., Wien VII.,
ter pri častnih zastopstvih v Ljubljani:
Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4
Zvezi za tujski promet v Sloveniji, Aleksandrova cesta 8, in
Jožef Zidar, Dunajska cesta 31 131-T

Zadružna hranilnica
reg. pos. in gosp. zadruga z o. z.
Ljubljana Sv. Petra cesta 19 Ljubljana
daje posojila na vknjižbo ter proti zastavi vrednostnih papirjev. Obrestuje vloge na knjižice po čistih **6%** brez odpovedi.
Poseben oddelek za prodajo srečk Državne razredne loterije ter prodajo srečk ratne štete na obroke
Kupujemo 7% državno investicijsko posojilo ter ostale državne papirje.

Mehanično umetno vezenje
zastorov, perila, monogramov, oblek, fino belo in barvasto ažuriranje, entlanje, predtiskanje
Matek & Mikeš,
Ljubljana, Dalmatinova 13
Najfinejša izvršitev, brezkonkurenčne cene, najkulantnejša postrežba. 118-T

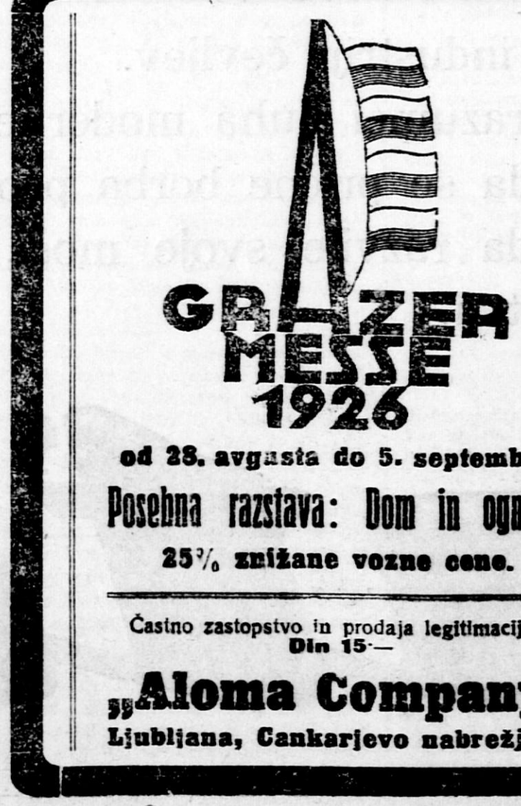
Mag. št. 21.424/26.
RAZPIS.
Mestni magistrat ljubljanski razpisuje
dobavo železnine in ključavničarska dela
pri zgradbi mestne stanovanjske hiše na Ahacljevi cesti v Ljubljani.
Vse tozadevne podatke daje mestni gradbeni urad, Lingarjeva ulica št. 1/III, me uradnimi urami od 21. avgusta 1926 dalje.
Mestni magistrat ljubljanski,
2385 dne 18. avgusta 1926

1-0-T
Z. P. N. zadruga ratnih invalida
— ZEMUN —
Glavno skladišče
PODRUŽNICE: **Anton Kobi,** BEOGRAD, Kosmajska ul. 30 — **Zemun, Zelj. prizovna cesta 19** (bivši duvanski magazin).

Konopce in vrvi
nudi
tvornica KANAPA i UŽARIJE d. d.
ODŽACI (Bačka)
Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!
46-T

Felix Toman,
kamnoseški mojster
v Ljubljani, Resljeva cesta 30
priporoča bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmorja in granita, plošče za grobnice, marmornate plošče za mobilije po najnižjih cenah.

od 28. avgusta do 5. septembra
Posebna razstava: Dom in ognjišče
25% znižane vozne cene.
Častno zastopstvo in prodaja legitimacij po Din 15·—
„Aloma Company"
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1.

Francoska linija, CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE
HAVRE - NEWYORK
samo **6 dni** čez morje. Dobra hrana in pijača **brezplačno.**
Cie Chargeurs Réunis, SUD ATLANTIQUE,

Transport - Maritimes, za pomorske vožnje v **Južno Ameriko, Avstralijo, Argentinijo** in **Kanado.**
Tozadevna pojasnila in vozne listke daje zastopnik
IVAN KRAKER, Ljubljana
Kolodvorska ulica štev. 35. 57 T

Na napad čevljarjev in trgovcev s čevlji smo dobili od tovarne T. in A. Bata v Zlinu izjavo glede razlogov cenenosti naše znamke Bata d. d.

Vzrok naše proizvajalne sile!

Napadi od strani trgovcev s čevlji in čevljarjev niso brez razloga. Imajo svoj izvor v naši konkurenčni sposobnosti.
Za vporabo našim konkurentom navajamo v sledečem sredstva, s katerimi dosegamo uspehe.

Služimo s smerjo, kateri smo sledili, industriji, delavstvu in prebivalstvu.

S psihotehničnim izpitom naših delavcev dosežemo, da je vsak na svojem mestu.

Proizvajamo samo malo vrst izdelkov. V vsaki tovarni samo eno vrsto čevljev in to zopet produc. v masah.

Z radikalno urejeno specijalizacijo dosežemo koncentracijo delavcev na eno kretnjo in s tem največji delavni efekt.

Dvigamo voljo do dela naših delavcev in nameščencev z dobro plačo čez delovno kapaciteto ter s sodelovanjem na dobičku!

Dajemo delavcem delež na dobičku iz njihovih izdelkov.

Vsakemu se nudi prilika, da je na odgovornem mestu in da jamči za svoje delo. S tem dvigamo smisel in čut dolžnosti in napravimo na ta način vsakega našega delavca in nameščenca za podjetnika.

Podpiramo izobrazbo, zdravje in šport.

Borimo se proti alkoholu in kvartanju.

Imamo sotrudnike v vseh delih sveta.

Za najboljše misli in izume iz vsega sveta izvemo v kratkem času, kolike važnosti so za podjetje.

Surovine naročamo iz onih pokrajin, kjer so najboljše in najcenejše.

Surovine predelujemo v najboljših in najmodernejših tovarnah — bodisi tujih, bodisi lastnih.

Racijonalno predelovanje tudi najneznatnejših odpadkov v koristne materalije je problem, katerega smo mi rešili.

Stroške zmanjšujemo s pomočjo trgovine po vsem svetu z ogromnim prometom, varčnim gospodarstvom, enostavnim načinom življenja in s pomočjo lastnih smernic naše organizacije.

S pomočjo na dvesto prodajalen v Č. S. R. pridobivamo praktične izkušnje po pripravni formi, trpežnosti čevljev in njihovih prikladnosti za prodajo.

Akomodiramo se okusu svetovnega trga.

Stremimo pri sedanjih razgovorih za trgovske pogodbe, da se uvede prost uvoz in najnižje carinske farife za dobave v Č. S. R.

To so sredstva, na katerih se snuje naš položaj o industriji čevljev.

Kdor jih imenuje nepoštena, to je nedopustno, ni razumel duha modernega dela.

Ni na korist industrije, delavstvu in prebivalstvu, da se prične borba proti koristnim proizvodom.

Svobodna konkurenca naj da vsakemu priliko, da razvije svoje moči, kolikor mu jih je mogoče.

Samo na ta način se bo omogočil napredek človeštva.

Bat'a

Urejuje: Josip Zupančič. — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jezeršek. — Za inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.